

naša luč

1991
december
10

iz naših korenin

medičarji in svečarji

*Pogače bom jedu
in vince bom piv,
pa Micko bom lubu,
dokler bom živ.*

*Ne kupim ji vina,
ne dam ji vode.
Medico ji kupim.
Če j' dekle za me.*

● Medičarji, ki jim ponavadi pravimo kar lectarji, **izdelujejo** žilobarvna **lectova srca** — ki imajo na sredini nalepljena ogledala ali slike — pa konjičke, punčke, jelene in druge piškote.

● Včasih si je bilo treba za to obrtno dejavnost najprej **priskrbeti medu in satja**. Lectarji so se na jesen odpravili nakupovat oboje k vaškim čebelarjem, nekateri pa so si dobili odkupovalce po deželi. Satje je lectar nakupoval v jutranjih urah, zvečer pa ga je pobiral v posebne posode, škafe in brente, ki jih je pripeljal na vozu s seboj.

● Lectar in njegovi pomočniki so v delavnici **cedili iz satja med**.

Nato so satje dvakrat stiskali v stiskalnici. Med, ki je pritekkel kot drugi, so uporabljali največ za pravo medenih štrukljev ali plošč. Te so na sejmi prodajali kmečkim fantom, ki so jih, postavljene enega na drugega — seveda samo najmočnejši — sekali s sekuro. Satju, ki je bilo že dvakrat stisnjeno, so prilili vode in ga stisnili še tretjič. Iz tega medu so pripravljali medicco.

● Po trikratnem stiskanju medu je lectarju ostala le še **predelava voska**. To je bilo dolgotrajno delo. Izčiščeno satje so prekuhali v vosek in ga stolpnega spuščali skozi drobne luknjice v mrzlo vodo, da se je strdil. Voščene rezance so razprostrli na lesene ponjave in jih belili na soncu. Postopek so morali večkrat ponoviti, dokler niso dobili čisto belega voska.

● Tako so imeli lectarji za svoje končne izdelke na voljo **med in vosek**. Iz trdega medenega testa so izdelovali **piškote**: testo so vtiskovali v lesene modele raznih svetnikov, kralja Matjaža, klova, dojenčka, srca, ptice, jelena, konja, ure, čevlja, sablje, puške in drugih. Take piškote, podobnjake, imenujejo v Škofji Loki mali ali nunski kruhki. Prav take ali podobne so poznali tudi v vseh večjih krajih Slovenije.

● Poleg teh piškotov so lectarji izdelovali še štruklje in drugo **medeno pecivo**, ogrlice, ure in lectova srca. Svoje izdelke so prodajali na letnih sejmi in žeganjih.

● Nekako sredi preteklega stoletja so začeli v lectarsko in svečarsko obrt prodirati **novi načini dela**, obe obrti pa sta se jeli vidno spreminjati v letih pred drugo svetovno vojno in po njej. Na spremembe je vplivalo uvajanje bolj smotrnih oblik čebeljarjenja, pa tudi previsoka cena medu in satja. Tako so začeli med v pecivu nadomeščati s sladkorjem, iz „cukrenega testa“ narejene izdelke pa so jeli krasiti s tiskanimi nalepkami. Seveda je s tem vse skupaj vedno bolj prešlo v industrijski kič. Okras lectarskih izdelkov je postal vedno bolj rožnat, rdeč in kričeče moder.

● Dolenjci pravijo lectarski obrti „**krajcarkšeft**“, ker so imeli lectarji pri prodaji tega blaga opravka z malim denarjem — krajcarjem. A kupčija jim je vedno cvetela, posebej še v času velikih letnih sejmov.

● Z lectarstvom je povezano tudi izdelovanje in predelava voska, s čimer se ukvarjajo **svečarji**. Svečarji so poleg izdelovanja sveč vliвали tudi zaobljubne voščene kipce. Te so ljudje kupovali zlasti na velikih romanjih in jih nosili v cerkev. Tako najdemo v teh cerkvah iz voska narejene roke, noge, dojenčke, vole, krave, oči, kar vse nakazuje, za kaj je darovalec kipca v romarski cerkvi posebej prosil. Po vojni se je svečarjem izredno povečala izdelava sveč, saj jih ljudje za Vse svete radi nosijo na grobove, število grobov se je pa v vojni, kar je razumljivo, močno zvišalo.

● Lectarji in svečarji so na svojih stojnicah prodajali tudi **medico**. To ni bila alkoholna pijača kakor danes, ampak v vodi raztopljen med. Na stojnicah so jo hranili v velikih bakrenih vrčih, prodajali pa na kozarce.

*Po Janez Bogataj:
DOMAČE OBRTI
NA SLOVENSLEM*

NASLOVNA FOTOGRAFIJA:
*Stara žaga na Dolenjskem.
(Mirko Kambič)*

bilanca ob koncu leta

Če potegnemo ob koncu leta črto pod dogajanje v našem slovenskem svetu, moramo najprej ugotoviti tri presenetljiva dejstva, ki so se zgodila v zadnjem poldrugem letu in ki jih ni mogoče pripisovati samo človeškim silam: padec komunizma, odhod jugoslovanske vojske iz Slovenije in proglasitev slovenske samostojnosti in neodvisnosti. Hvala Bogu za vse troje!

Seveda pa naša bilanca ni samo pozitivna. Je tudi močno negativna, tako na zunaj kot na znotraj.

Od zunaj že dolge mesece pričakujemo, da nas bo svet priznal za samostojne in neodvisne, a gospodom, ki se srečujejo ne (pre)mnogih sejah, se nič ne mudi. Nepriznana Slovenija ne more nastopati v tujini kot enakopraven trgovski partner in sklepati pogodb, kar pomeni za njeno gospodarstvo resnično katastrofo. Ker je Evropska skupnost sedaj zaradi srbskega nadaljevanja vojne po nerazumljivi logiki gospodarsko kaznovala vse republike bivše Jugoslavije in jim črtala nekatere ugodnosti, je slovenska trgovinska bilanca še bolj neugodna. Temu je treba prišteti tudi to, da se je za Slovenijo skoraj povsem zaprlo bivše jugoslovansko tržišče.

Ta zunanja težava je obenem eden najbolj težkih notranjih problemov Slovenije. Gospodarska kriza se iz dneva v dan veča: cene se višajo, kupna moč tolarskih bonov pada, brezposelnost raste, podjetja zapirajo vrata. Opozicija, ki jo obvladuje bivša partija, si v tem hudem času privoščiči razkošje, da delo vlade načrtno blokira.

A kriza je še drugačna in globlja. Bivša partijska ideologija je navzoča še v vseh porah narodnega življenja. Najhujše je, da je partija v svoji dolgi vladavini podrla mnoga npravna načela, brez njih je pa na dolgo roko sleherni narod obsojen na smrt. Ta načela spet vnašati v zavest ljudi je skoraj enako obujanju mrtvih. A ne ostaja nič drugega. Zlasti kristjani bodo morali s skritim, potrpežljivim in dolgotrajnim delom vnašati v slovenski prostor resnico, pravico, spoštovanje, poštenje, delavnost . . .

— — —

V adventu smo. Tudi slovenskem. Takšnem in drugačnem. Advent je čas upanja. Po prvem adventu je prišel Bog na zemljo. Zakaj bi tudi po našem ne prišel? V takšni in drugačni obliki.

Izdajatelj in lastnik: Zveza slovenskih izseljenskih duhovnikov, diaconov in pastoralnih sodelavcev v Evropi. Založnik: Mohorjeva družba v Celovcu.

Odgovorni urednik: Jože Drošč, Parkgatan 14, 41138 Göteborg. Tisk: Tiskarna Družbe sv. Mohorja, 9020 Celovec, Viktringer Ring 26.

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:
Viktringer Ring 26,
A-9020 Klagenfurt
Austria

NAROČNINA
(v valuti zadevne dežele):
Avstrija 170 šil.
Anglija 8,50 fun.

Belgija 550 fran.
Francija 80 fran.
Italija 18.000 lir
Nizozemska 26 gld.
Nemčija 25 mark
Švica 23 franc.
Švedska 80 kron
Avstralija 14 dol.
Kanada 17 dol.
ZDA 13,50 dol.

Razlika v cenah je zaradi neenake poštnine v posameznih državah in različnih deviznih preračunavanj.

Naročnike sprejemajo poverjeniki in uprava NAŠE LUČI.

PRINTED IN AUSTRIA.

Naročnino lahko plačate tudi na poštni čekovni račun (Österreichische Postsparkasse) štev. 9.564.255

pismo iz don Kamilovega mlina

pričakovanje se ni izpolnilo

V zadnjih dveh letih se je doma marsikaj spremenilo. Doživeli smo nekaj veselih, pa tudi precej bridkih trenutkov.

Sedaj, po končani vojni, že skoraj pol leta čakamo, da nas svet prizna in nam privošči samostojno državo. A Evropa nima posebnega posluha za naše želje. Vedno znova in znova zatrjuje, da nas bodo priznali, če se bodo napadi nadaljevali. Ti se sicer v sosednji Hrvaški še vedno vsak dan ponavljajo, a Evropa razen nekaj groženj nič ne ukrene.

Nam je to obotavljanje in čakanje nerazumljivo, Evropa pa misli drugače. Ne želi si sprememb, kajti vsaka sprememba prinese nove težave in nove odnose. Zato bodo zavlačevali, dokler bo to sploh mogoče. Mi kljub vsemu upamo in ne bomo odnehali, dokler ne pridemo do svoje pravice.

Če so naše želje po spremembah za veliki svet nezaželene, veljajo za naš mali vsakdanjik še bolj. Nihče ne želi izgubiti pravic, posebej še privilegijev, ki si jih je v preteklih letih pridobil (pošteno ali nepošteno, to po njegovem mnenju ni važno). Lahko rečemo, da se pri nas doma kljub velikim zunanjim spremembam na znotraj ni še skoraj nič spremenilo.

To sem te dni čutil na svoji koži.

Na moji novi župniji je veroučna učilnica neprimerna in v resnici vse prej kot učilnica. Tukajšnja šola pa je moderna. Sicer ni preveč prostorna, menda je za en razred premajhna, pa sem bil vseeno prepričan, da bi se dalo, kot danes lepo pravimo, vskladiti moje želje z možnostmi, ki jih nudi šola. Bil sem tudi prepričan, da je danes že možno dobiti v šoli prostor za poučevanje verouka, saj so minili časi, ko sta si stala Cerkev in šola nasproti kot pes in mačka.

Šel sem v šolo. Res se nisem prej najavil. Kratko malo sem med velikim odmorom vstopil v konferenčno sobo (zbornico). Na oknih so otroci zagnali vik in krik: „Župnik je prišel!“ Nekaj nenavadnega za otroke. A ne samo zanje, ampak tudi za učiteljski zbor.

„Rad bi govoril z ravnateljem. Sem novi župnik,“ sem se predstavil.

Nekaj časa je vladal molk. Potem se je eden od njih ojunatil in povedal, da ravnatelja danes ni tu.

Sledila je mučna tišina. Nihče se mi ni predstavil, nihče ponudil stola. V zadregi so učiteljice delile kavo.

Pokušal sem jih zapesti v pogo-

vor, češ vas je toliko, jaz sem pa za verouk sam.

„Bo pa bolj kvalitetno,“ je nekdo pripomnil.

Potem je spet zavlada tišina. Nihče si ni upal sprožiti vprašanja, zakaj sem sploh prišel. Kdo naj bi prevzel odgovornost, da bi javno v zbornici govoril z župnikom! Preobčutljivo, prenevarno! Le kaj bo rekel sosed! Kako me bodo ocenili, če bom naenkrat prijazen s tistim, s katerim ni bilo dovoljeno petinštirideset let govoriti! Ne, tako preprosto ta stvar res ne gre.

Odrešil sem jih — pa tudi sebe — mučne tišine z zagotovilom, da bom prišel takrat, ko bo ravnatelj tu. Vidno so se oddahnili.

Sedaj je že nekaj časa od tega. Ne vem, če bom še šel. Če bodo učitelji takšnega mišljenja kot sedaj, ne bo kaj prida: ne bo možnosti za pogovor, še manj za kakšno resnično sodelovanje. V veljavi je sicer zakon, ki dovoli učenje verouka v šoli, če nima župnija ustreznih prostorov, pa tudi šolski pouk v župnišču, če jih nima šola, a kaj ta zakon pomaga, če ga ljudje niso pripravljene sprejeti!

Kristjani smo ljudje zrvannih teles in dvignjenih glav. Vsaj tako bi moralo biti. Po tem bi se morali razlikovati od nevernih.

Tudi neveren človek lahko dvige glavo — v ponosnem, trmastem vztrajanju v nesmislu in obupu, ki sta zadnje obzorje njegovega življenja. Tudi to je lahko veličina, a tragična, prav nič osrečujoča.

Kristjan pa je človek, ki je onstran vse tragike ugledal žarečo ljubezen Sinu človekovega. Tako žarečo, da pred njo izpuhtevajo drobne meglice, ki se plazijo nizko po tleh. Zanj vesolje ni več brezdušna mašinerija, ki proizvaja človeška srca samo za to, da jih mečka in mendra, temveč je vse stvarstvo en sam dih božje ljubezni.

Advent je čas, ko se iz večnosti vlije slap neizrekljive luči. Zato je vredno odlepiti pogled od vsakdanje sivine in se zazreti v resničnost, ki je tako polna in bogata, da pred njo vse drugo kratko malo izgine.

Miha Žužek

Jezus je nekoč odpustil grehe mrtvoudnemu. Mnogi so se ob tem pohujševali: „Kako more človek odpustiti grehe?“ Jezus jih je razumel in jim jasno nakazal, da tega ne dela kot človek, temveč kot Božji Sin.

In to dela še danes. Pooblastil je apostole: „Katerim boste grehe odpustili, jim bodo odpuščeni.“ Apostoli, škofje in duhovniki so samo podaljšane Jezusove roke, ki delijo odvezo. Pri zakramentu sprave se srečamo s samim Gopodom, on sam nas očisti, duhovnik posodi Jezusu le usta, ki izgovarjajo odrešilne besede.

Učitelji so še vse preveč ujeti v strah in odvisnost, ki sta jih petinštideset let dušila in jim vzela pogum, da bi mogli sedaj sprejeti bolj odprto pot, bolj pravično in pametno. Pri tem, žal, pozabljajo, da s takšnim ravnanjem vzgajajo mlade ljudi v nesamostojne in nezgrajene osebnosti. Ovirati mladega človeka na poti k Bogu, pomeni pohabiti mlado dušo, da se nikoli ne bo mogla razviti v polnega božjega otroka.

Tarnati in jokati nič ne pomaga. Treba bo še veliko naporov, da bomo prišli do medsebojnega sodelovanja.

„Kaj nas vse to briga?“ boste rekli. Mogoče vas to res kaj bolj ne zanima, posebno še, če nimate otrok ali če se tudi sicer ne srečujete z vzgojo. Kdor se pa, ve, kako boleča so takšna spoznanja.

Neka mati mi je tožila: „Imam tri fante. Sicer so še majhni, a ne vem, kaj naj naredim: ne obvladam jih več.“

Razumljivo. Če je mlad človek izpostavljen vsem mogočim in nemočim nasprotujočim si vplivom, po-

tem mu tudi ne preostane nič drugega kot večno iskanje, kdo ima prav, mama, učiteljica ali župnik. Nazadnje pa naredi, kar mu trenutno najbolj prija. Tako gre vsa vzgoja zanesljivo po zlu.

Sicer se pa človek ne le na tem področju, ampak tudi v vsem ostale zelo težko spremeni. To mi prihaja na misel, ker smo v adventu. Ta nas hoče spodbuditi k spreobrnjenju in zavestni pripravi na srečanje z Bogom.

„Le čemu spet to? Saj smo dobri kristjani. Za božič bomo prišli pogledat v cerkev jaslice, pa potico bomo spekli in seveda postavili božični drevesček s svetlečimi se in sladkimi obeski ter podenj položili darila. K polnočnici nas verjetno ne bo: je le prepozno in predaleč.“

Nehote pomislim na nemški Hamburg, do katerega prevozi slovenski župnik vsak mesec 1200 kilometrov, da lahko opravi za rojake mašo v materinem jeziku, pa si kljub temu večina njih privoščijo razkošje, da ostane tedaj lepo doma v topli postelji! (Tu

lahko ta in oni slovenski kristjan na tujem malce pobrska po svoji vesti, kako ravna s svojim slovenskim dušnim pastirjem. „Hamburgi“ imajo namreč lahko različne oblike!)

Advent nas kliče k spreobrnitvi. Moramo se spremeniti. Moramo spremeniti odnos do njega, ki prihaja, da naredi iz nas božje otroke in svoje sodelavce.

Ali je božič res postal samo še dela prost dan, praznik folklornih običajev?

Apostol Pavel nam kliče, da je čas, da vstanemo od spanja. Naj bi nas ne zajele le snovne dobrine. Imejmo čas in smisel tudi za duhovne. (Na vrednotni lestvici so te pred nimi.) Vzemimo v teh večerih v roke sveto pismo. Skušajmo odpraviti iz sebe vsaj eno napako, ki nas bremeni. Okrepimo v sebi misel, da nas ima Bog neskončno rad — na ljubezen je pa mogoče odgovoriti samo z ljubeznijo. Ne razočarajmo Boga!

Obhajajmo božič kot božji otroci z velikim veseljem. To vam za praznike iz vsega srca želi

Vaš don Kamilo

„tam na gmajnci v revni štalci“

Tiste dni je izšel ukaz cesarja Avgusta, naj se popiše ves svet.

- Cesar Avgust se je imenoval s polnim imenom Gaj Julij Cezar Oktavijan. Živel je od leta 63 pred Kr. do leta 14 po Kr. Cesar je bil od svojega 32. leta pa do smrti. Ker je cesarstvo no tranje utrdil in ga močno razširil, mu je dal rimski senat častni naslov Augustus (Vzvišeni).

- Avgust je izdal ukaze o popisovanju svobodnih državljanov, oboroženih sil in bojne mornarice, da je ugotovil moč cesarstva, pa tudi ljudsko premoženje; na podlagi tega zadnjega je lahko potem odmeril osebni davek in davek na nepremičnine. Pod Avgustom se je trikrat vršilo popisovanje po vsej rimski državi — „ves svet“ pomeni rimsko cesarstvo, ki je obsegalo skoraj ves tedaj znani svet.

To je bilo prvo popisovanje, ko je bil Kvirinij cesarski namestnik v Siriji.

- To popisovanje je bilo prvo od tistih, ki so se vršila le po vzhodnih provincah rimskega cesarstva in to vsakih 14 let. Vodil ga je rimski vojskovodja

Publij Sulpicij Kvirinij med letoma 8 in 6 pred Kr.

- Najbrž se je to zgodilo šest let pred začetkom sedanjega štetja. Scitski menih in poznejši opat v Rimu Dionizij Mali je namreč poskušal okrog l. 525 izračunati, katero leto po ustanovitvi Rima je bil Jezus rojen. Pri tem se je zmotil najmanj za šest let: Jezus je bil rojen vsaj šest let pred začetkom sedanjega štetja. Kakor glede leta, tako nam tudi glede dneva in meseca Gospodovega rojstva evangelisti niso zapustili nobenih podatkov. Cerkev je izbrala 25. december zato, ker so na ta dan pogani obhajali praznik „rojstva nepremagljivega Sonca“. S tem je nadomestila poganski praznik s praznikom rojstva Jezusa Kristusa, ki je luč sveta in pravo, nepremagljivo sonce.

Vsi so se hodili popisovat, vsak v svoj rodni kraj.

- Slehernik je moral iti v tisti kraj, kjer je imel nepremičnine.

Tudi Jožef je šel iz Galileje, iz mesta Nazareta, v Judejo, v Davidovo mesto, ki se imenuje Betlehem, ker je bil iz Davidove hiše in rodbine, da bi se popisal z Marijo, svojo zaročeno ženo, ki je bila noseča.

- Potomci Davidovega rodu so imeli še v tistem času v Betlehemu nekaj skupne posesti. Zaradi tega je moral Jožef iz Nazareta na pot tja, okrog

150 km, tri do štiri dni pešhoje ali ježe na oslu.

- Žene so morale k popisovanju samo, če je šlo za osebni davek (davek na glavo) ali če so bile glavni dedič. Davek na glavo so morale poleg moških plačevati tudi ženske od 12. leta dalje.

- Marija je bila tedaj že prava Jožefova žena. S tem, ko evangelist pravi „zaročena“, hoče reči, da Jožef ni bil oče tega otroka.

Ko sta bila tam, so se ji dopolnili dnevi, da bi rodila. Rodila je sina prvorojenca, ga povila v plenice in položila v jaslji, ker zanju ni bilo prostora v prenočišču.

- Beseda „prvorojenec“ ne pomeni, da je Marija rodila za Jezusom še druge otroke, ampak je to starozavezni verski izraz: vsak prvorojenec je bil posvečen Bogu.

- Ker stojijo jasli običajno v hlevu, sklepamo, da je bil Jezus rojen v hlevu

vital vodušek pri nas je sveti večer doma

Pri nas je sveti večer doma, četudi ni zunaj še nič snega, četudi ni zunaj še nič ledu.

Veliko naberemo si mahu iz smrekovih vej, da božično diše.

Po hribčku zelenem pa kot iz srca

do jaslic pelje svetla steza:

po njej ljubezen do Jezusa gre.

oziroma v votlini, v kateri je imela v času mraza ali dolgotrajnega deževja živina zavetje. Zanesljive zgodovinske pričre potrjujejo, da je bila Jezusova rojstna votlina na vzhodnem pobočju grča, na katerem stoji Betlehem.

- Evangelist nič ne pravi, da so Betlehemčani Jožefa in Marijo negotoljubno odklonili. Zanju mogoče zato

ni bilo prostora, ker je bila Marija na porodu in sta se iz gneče rajši umaknila v zatišje. Jožefu pa je bila kot domačinu okolica Betlehema dobro znana.

- *Prenočišče ali gostišče (današnji vzhodnjaški „kan“) je bil velik, ograjen in nepokrit prostor, kjer so potujoči ljudje in živali dobili zavetje. Na vzhodni strani je bilo nekaj zaprtih prostorov za premožnejše potnike, drugi pa so si poiskali ležišče pod odprtimi stebreniki ob stenah ali na obširnem dvorišču med živino.*

Prav v tistem kraju so pastirji prenočevali pod milim nebom in se čez noč vrstili na straži pri svoji čredi.

- *To se ni zgodilo na prostranem pašniku, ampak na pastirskem prenočišču. Pastirji so čez noč zaprli čredo v ograjen, nepokrit prostor in se vrstili na straži.*

Gospodov angel je stopil k njim in Gospodova svetloba jih je obsijala, da so se zelo prestrašili.

- *Gospodov angel lahko pomeni Boga samega ali pa njegovega poslanca. Na neki način je Bog sam — Go-*

božji nam je rojen sin

V najtemnejši noči leta se spominjamo človeškega rojstva Božjega Sina.

Večina kristjanov se pripravlja na polnočnico v družinskem krogu. V tej noči se spominjamo izpolnitve Božje obljube, da bo Bog poslal svojega Sina na svet. V tej noči sta se Marija in Jožef pripravljala na otrokovo rojstvo.

Polnočna maša doseže svoj vrh v evangeliju, preprostem poročilu o Jezusovem rojstvu. Ta otrok v jaslih je v resnici Bog od Boga, Luč od Luči, pravi Bog od pravega Boga. Vso mašo prepleta petje naših lepih božičnih pesmi.

Praznovanje se nadaljuje v družini. Jaslice, božične pesmi, zimzeleno življenjsko drevo, zvonjenje iz zvonikov — božič je praznik, ki nima para v vsem letu.

Božič je z ene strani praznik revščine in ljubezni — Bog je prišel med nas kot otrok, v jasli, v hlev, med ovce in pastirje, samo iz ljubezni do nas — po drugi strani pa praznik bogastva — saj je ta, ki je prišel k nam, Bog. Prav je, da je božič zato dan tople domačnosti, ko ostajamo v družinskem krogu, obenem pa praznik odprtosti tudi do drugih, posebno do odrinjenih, zapostavljenih, odpisanih.

Božji nam je rojen Sin, radujmo se.

K nam je prišel iz višin, veselimo se.

Iz prečiste Deve rodbine kraljeve

Božji nam je rojen Sin.

**za praznik rojstva
Božjega sina
vam želimo
iz vsega srca
naklonjenosti
okolja,
toplega počutja
v družini,
v duši pa miru
in globoke sreče,
ki ju lahko da
samo Bog.**

**vaši dušni pastirji
s sodelavci**

spodova svetloba jih je obsijala — razodel pastirjem Jezusovo rojstvo.

Angel pa jim je rekel: „Ne bojte se! Glejte, oznanjam vam veliko veselje, ki bo za vse ljudi. Danes se vam je v Davidovem mestu rodil Zveličar, ki je Kristus Gospod. Po tem znamenju ga boste spoznali: našli boste dete, povito v plenice in položeno v jasli.“

● *Evangelist pripiše naziv „Davidovo mesto“ Betlehemu — v Stari zavezi je to vedno Jeruzalem — najbrž zaradi napovedi preroka Miheja, da bo iz Betlehema izšel on, ki bo vladal Izraelu.*

● *Angel omenja vse Jezusove bistvene oznake: Jezus je Davidov sin, Odrešenik, Maziljenec, Bog.*

In v hipu je bila pri angelu množica nebeških zborov, ki je hvalila Boga in govorila:

„Slava Bogu na višavah
in na zemlji mir ljudem,
ki so mu po volji.“

moji božični večeri

V letošnji zgodnji jeseni je bilo, ko mi je mama naročila, naj pojdem po mah za jaslice.

„Da se do božiča osuši,“ mi je razložila svojo zgodnjost.

Vzela sem košaro in odšla v gozd, kjer sem s skal luščila najlepše in največje mahove. Med tem so mi spomini

● *Slava Bogu pomeni: s tem da je Božji Sin postal človek, je počaščen Bog v nebesih.*

Ko so angeli odšli od njih v nebesa, so pastirji rekli drug drugemu: „Pojdimo v Betlehem in pogledimo to, kar se je zgodilo in kar nam je sporočil Gospod!“

Pohiteli so in našli tam Marijo, Jožefa in dete, v jasli položeno.

Ko so to videli, so pripovedovali, kar jim je bilo rečeno o tem otroku. In vsi, ki so slišali, so se čudili temu, kar so jim povedali pastirji.

Marija pa je vse te stvari ohranila zase in jih premišljevala v svojem srcu.

Nato so se pastirji vrnili ter Boga slavili in hvalili za vse, kar so slišali in videli, kakor jim je bilo oznanjeno.

● *Marija je premišljevala tudi s srcem. Vzhodnjaki ne premišlujejo stvari le razumsko, hladno, temveč tudi s čustvi, z ljubeznijo do tistega, kar premišlujejo.*

ušli nazaj v najzgodnejše otroštvo in med moje najlepše božične večere.

Takrat, v tistih letih mi je mama med razporejanjem mahu pod bogkov kot, kjer naj bi stale jaslice, pripovedovala zgodbe iz svetega pisma. Tisto, kako je angel prišel povedat Mariji, da bo dobila otroka. Pa tisto, kako sta Marija in Jožef v Betlehemu iskala prenočišča, a ga nista našla . . .

Premajhna sem bila takrat, da bi razumela, da je le srce in urejena družina tisto, kar danes lahko sprejme in greje sveto družino.

Mama mi je pustila, da sem sama postavila v hlevček figurice — Marijo, Jožefa in Jezusa — po mahu pa razporedila ovčke in pastirje. Bila sem najmanj toliko srečna kot takrat pastirji v Betlehemu, ko so našli otročička v jasli.

Ko so bile jaslice postavljene, smo blagoslovili hišo. Mama je iz peči vzela žerjavico, jo nasula v staro ponev in na žerjavico stresla kadila. To ponev je potem okrog hiše nosil oče. Zame pa je v kozarec nalila blagoslovljene vode, da sem s pušpanovo vejico kropila po hiši.

Tako lepe spomine imam na očetove molitve! Povedal mi je, da se jih je naučil od svojega očeta. Ko smo blagoslovljali v kleti, je molil: „V čast sveti Jedrti, da bi nam miši ne delale škode. Oče naš . . .“ V hlevu je dejal: „V čast svetemu Antonu za zdravje pri živini. Oče naš . . .“ Pod zvezdnim nebom je molil: „V čast svetemu Miklavžu, pomočniku na gorah in na vodah. Oče naš . . .“ Ko smo hodili po hiši, je dejal: „V čast svetim angelom varuhom. Oče naš . . .“

Prišla so leta, ko nisem bila več otrok. Prav tako smo postavljali jaslice in blagoslovljali hišo, a v meni ni bilo več tistega otroškega veselja. Bila so leta, ko so nam v šoli predstavili Dedka Mrza in ko pri pouku nismo smeli govoriti o veri. V tistih letih sem se božiča bala.

Nasmehnila sem se spominom. Tudi košara je bila že polna mahu.

Doma sem ga zložila na podstrešje, da se osuši, kot je dejala mama.

„Letos pa komaj čakam božični večer!“ sem vzdihnila in moje srce je bilo mirno.

Prišel je božič. Na sveti večer sem bila med molitvijo rožnega venca zazrta v jaslice in sem premišljevala: kakor se je dala Marija vsa Bogu za uresničitev njegovih načrtov, tako bi tudi jaz rada zvesto izpolnila božje načrte, rada bi bila dobra žena in mati, ki bi se vsa darovala.

Ne samo peč, tudi moje srce je dajalo toploto otročičku v jaslicah. Koliko veselja je bilo zopet v meni!

„Hvala ti, Gospod, tudi za leta iskanja in nemira!“

Janja

Slovenija

Moja dežela.

na sploh

SLOVENIJA IMA DVA MILIJONA PREBIVALCEV

Šele od letošnjega januarja ima Slovenija več kot dva milijona stalnih prebivalcev. Zavod za statistiko Slovenije je sporočil, da je bila konec letošnjega januarja presežena meja dveh milijonov za 221 prebivalcev, konec junija pa za 1768. Med stalnimi prebivalci manjkajo zdomci, nadomeščajo jih pa tisti z začasnim prebivališčem v Sloveniji: prvih in drugih je približno po 55.000. Po juniju je zaradi odhoda oficirskih družin JA število spet zdrsnilo pod dva milijona, število začasnega prebivalstva so pa povečali begunci.

SLOVENSKI POTNI LIST

V celjskem podjetju Cetus so v obdobju pol leta dokončali tehnologijo izdelavo zahtevne in zapletene izdelave slovenskega potnega lista. Izdelan je po zadnjih evropskih pravilih in je torej

manjši od sedanjega. Je temno modre barve. Na naslovnici ima v zlati barvi natisnjen slovenski grb ter napisa REPUBLIKA SLOVENIJA in POTNI LIST. Na zadnji strani ima igličasto vtisnjeno serijsko številko. Potni list je med najboljšimi v Evropi. Tretja stran je plastificirana, tako da je imetnikova fotografija zavarovana pod zaščitnim plastičnim listom. Papir ima vgrajenih vsaj sedem zaščitnih mehanizmov.

NOVE REGISTRŠKE TABLICE

Lastniki avtomobilov bodo v januarju lahko začeli zamenjavati stare avtomobilne tablice z novimi, ki bodo začele takrat veljati. V Kovinski industriji Ig jih bodo začeli izdelovati v decembru. Nove tablice bodo evropske velikosti, torej takšne, kot jih imajo v Avstriji in Nemčiji. Imele bodo belo podlago, zelen okvir, črne črke in mestne grbe. S sedanjo tehnologijo KIG izdelava lahko na mesec 100.000 parov registrskih tablic — vsak avto potrebuje dve tablici.

NEMŠKI KONZULAT V LJUBLJANI

Devetim tujim konzulatom v Sloveniji (avstrijskemu, italijanskima in ljubljani

Slomškov spomenik v Mariboru.

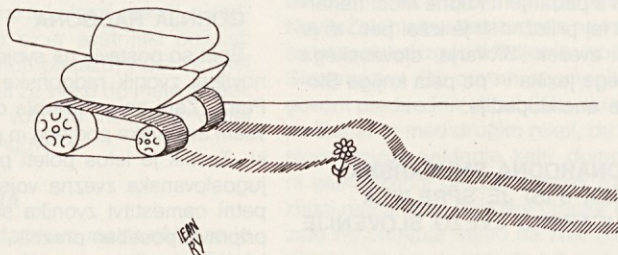
in Kopru, centralno-afriškemu, belgijskemu, nizozemskemu, norveškemu, tajskemu in finskemu) se je zdaj pridružil še nemški generalni konzulat. Takoj po mednarodnem priznanju Slovenije bo poslanstvo lahko preraslo v veleposlanstvo. Z odprtjem konzulata je nastal vtis, da se Nemčija resno pripravlja na priznanje Slovenije.

SLOVENSKI MED Z ZAŠČITNO ZNAMKO

Slovenskih čebelarjev je prek sedem tisoč. Slovenskemu medu priznavajo izredno kakovost tudi države, ki imajo glede njega zelo stroga merila. Dogaja pa se, da se na našem tržišču prodaja skupaj z odličnim domačim medom tudi mnogo slabši uvoženi skoraj po isti ceni. Ker po sedanji zakonodaji ni treba označiti porekla medu, potrošnik ni zavarovan. Zveza čebelarških društev je zato izdala pravilnik o pogojih za dodeljevanje zaščitne znamke in uvedla nadzor nad medom na osnovi kemičnih pregledov.

CENE RASTEJO

Rast drobnoprodajnih cen v tolarjih ni nič manjša od rasti dinarskih cen

Kostanjevica na Krki — cerkev.

pred tem: od uvedbe tolarja so se do prve tretjine novembra povišale za 18 %. V zadnjih treh mesecih so drobno-prodajne cene v naših tržnicah zrasle za 66,6, v zadnjih šestih mesecih za 134, v zadnjem letu pa kar za 209 %. Prodaja živil se je od pomladi zmanjšala za eno tretjino, v zadnjem letu pa kar za polovico. Ljudje kupujejo več kruha in mleka, ker so pač primorani bogatejšo hrano nadomestiti s preprostejšo.

SMUČANJE BO LETOS DRAGO

Cene smučarskih dnevnih vozovnic brez popustov se gibljejo od 800 (Kranjska gora, Vogel, Kanin) prek 650 (Pohorska vzpenjača, Golte) do 300 tolarjev (Zatrnik, Črmošnjice, Ulovka). Vozovnice bodo cenejše na letošnjem sejmu Ski expo, ki bo od 4. do 8. decembra.

REKA HRVAŠKIH BEGUNCEV NE PRESAHNE

Po podatkih iz srede novembra je bilo v Sloveniji prijavljenih več kot 21 tisoč beguncev iz Hrvaške, okrog šest tisoč pa neprijavljenih. Stanovali so po hotelih, pri sorodnikih, prijateljih in znancih. Njihovo število narašča, saj jugoslovanska armada napoveduje še

hujše napade na Hrvaškem, pred vrati je pa tudi zima, ki vojnim brezdomcem tudi ni naklonjena. Za Slovenijo so begunci veliko finančno breme. Nastanitvenih možnosti je čedalje manj. Med begunci je tudi kakšnih 900 nosečnic.

10. SLOVENSKI KNJIŽNI SEJEM

V Ljubljani se je sredi novembra vršil 10. Slovenski knjižni sejem. Poleg običajnih slovenskih knjižnih založb so ponudile svoje knjige tudi Družina, Ognjišče, Katehetski center, Mohorjeva družba, in vrsta novih izdajateljskih hiš, majhnih in velikih. Vrstile so se tiskovne konference o knjižnih novostih in načrtih, nastopi piscev, urednikov, založnikov, podpornikov, gledaliških igralcev, kulturnikov in politikov. Ugotovili so, žal, tudi, da se položaj knjige slabša s padanjem kupne moči denarja. Ob tej priložnosti je izšel peti, to je zadnji zvezek Slovarja slovenskega knjižnega jezika in pa peta knjiga Slovenske enciklopedije.

MEDNARODNA SMUČARSKA ZVEZA (FIS) JE SPREJELA SMUČARSKO ZVEZO SLOVENIJE

Sprejem Smučarske zveze Slovenije v FIS je za Slovenijo izjemen športni

dogodek, ki pa je tudi prispevek k mednarodnemu političnemu priznanju samostojne Slovenije. Mednarodna športna javnost je temu dogodku posvetila veliko pozornost. Povsod so poudarili velik ugled, ki ga uživa v svetu slovensko smučanje, saj sta samo letos stala na zmagovalnih stopnicah svetovnega prvenstva skakalec Franci Petek in slalomistka Nataša Bokal.

od tu in tam

AJDNA NAD POTOKI

Potoki so vasica na južni strani ceste Ljubljana — Jesenice, oddaljena dva kilometra od Koroške Bele, pod vzhodnim strmem Ajdne. Tja so se nekdanji zaleteli ljudje in si zgradili pravo naselje. Sedaj, po stoletjih, so se strokovnjaki lotili raziskovanja in po 15-letnem trdem delu odkrili prave starinske biserje: naselje s starokrščansko cerkvijo, grobove in številne predmete takratnih naseljenčev.

CELJE

V tukajšnjem Muzeju novejšo zgodovino so odprli razstavo Nikoli več, ki je govorila o nanasilju in mirovništvu. Čeprav je bila načrtovana že za čas pred vojno v Sloveniji, je bila njena postavitve možna šele konec oktobra, kar pa je kot znamenje sovpadlo s končnim odhodom zadnjih vojakov JA iz Slovenije. Med drugim je razstava predstavila podatke o mirovniških gibanjih po svetu, kot najvažnejše sporočilo pa je poudarila, da se je treba za mir prizadevati nenehoma.

GORNJA RADGONA

Spet so postavili na svoje mesto obnovljeni zvonik radgonske cerkve sv. Petra. Zanj so prispevala denar predvsem avstrijska podjetja in posamezniki. Zvonik je letos poleti poškodovala jugoslovanska zvezna vojska. Ob zopetni namestitvi zvonika so domačini pripravili poseben praznik, na katerem je spregovoril slovenski kulturni minister Capuder.

ILIRSKA BISTRICA

Ob mesecu požarne varnosti so tu priredili tekmovanje gasilskih društev južnoprimorske pokrajine. Na njem je sodelovalo 26 skupin iz obalnih občin Sežane, Postojne in Ilirske Bistrice. Veterani so se pomerili v vaji z motorno brizgalno in v štafeti. Gasilski pripravniki pa so tekmovali v vaji z vedrovko, v teku čez ovire in v štafeti.

KOČEVSKI ROG

Pod Krenom in pri Macesnovi gorici v Kočevskem Rogu je za Vse svete gorelo na tisoče sveč, ki so jih prižigali svojci pobitih po vojni na mestu današnjih množičnih grobišč. Sveče pa so gorele in šopki označevali še številna druga mesta v Kočevskem Rogu, kjer so pokopane žrtve revolucije.

KRANJ

V prostorih Gorenjskega sejma v Kranju se je vršil 17. sejem za oddajo in prodajo rabljene športne opreme po zelo ugodnih cenah. Kupovati in prodajati je bilo mogoče alpske in tekaške smuči, smučarske palice, čevlje, oblacila, drsalke, planinsko opremo in vrsto drugih športnih predmetov. Na sejmu so bile predstavljene tudi vse športne dejavnosti, kot so planinsko-alpska, smučarske posebnosti (akrobati in podobno), tenis, jadrnanje, letalstvo in druge. Na voljo so bile tudi vse informacije o zimskošportnih središčih, smučarskih vozovnicah in vsem drugim, kar je povezano z zimskim športom.

LJUBELJ

Letos je tu prvič zapadel sneg 19. oktobra. Na višini 900 metrov se je obdržal nekaj dni. Vsi, ki so se čez ljubeljske klanec vračali iz Avstrije, so morali pogonska kolesa ovesiti z verigami, ker jih sicer avstrijski policisti niso pustili proti prelazu. Kdor ni imel verig, je moral za vleko do meje plačati avstrijskemu vozniku vlečnega vozila po 1000 šilingov.

LJUBLJANA

Na Gospodarskem razstavišču se je vršil 23. sejem Narava — zdravje. Zajel je vsa področja, ki človeku zagotavljajo

Obris Tabora v Loškem potoku. Tu se je med zadnjo vojno začel prvi upor proti revoluciji.

zdravo življenje, od zdrave prehrane — njenega pridelovanja, predelave in uporabe — do zdravega doma z razstavo Okolju prijazen dom. Predstavili so nego, kozmetiko, zdravilna zelišča, čaje, naravne načine zdravljenja, zdravstveno masažne pripomočke, fizioterapijo, preventivno zdravstvo, bio-energetiko, izdelke za zdravo spanje, zdraviliški in kmečki turizem, okrasne rastline, gobje bogastvo Slovenije in varstvo okolja. Sejem si je v petih dneh ogledalo 30.000 obiskovalcev. Kljub nekaj manjšemu obisku kot lani je bil sejem uspešen.

LJUBLJANA

Na praznik Vseh svetih je bila žalna slovesnost ob lipi sprave na ljubljanskih Žalah. Da o tej slovesnosti ljubljansko „neodvisno“ Delo ni poročalo, je kajpada razumljivo. Prejšnji dan pa je bil na Novih Žalah slovesen spomin na vse, ki so letos poleti izgubili življenje v vojni na Slovenskem. Ob novem spomeniku je govoril predsednik republiške skupščine Bučar in med drugim rekel, da to ni slovo, ampak snidenje, kajti „domovina ni samo fizični prostor, ampak tudi in zlasti naš skupni duhovni prostor in se zato ne omejuje samo na žive ljudi; v njem imajo mesto tudi vsi, ki so skupno z nami ustvarjali ta duhovni svet: so del

nas.“ V njihovi nesebični pripravljenosti, žrtvovati za druge največ, kar človek lahko žrtvuje, namreč samega sebe, je pa skrivnost preživetja našega naroda. Naša zmaga namreč ni bila rezultat boljšega orožja, pameti ali znanja, ampak naše večje moralne moči.

MARIBOR

Po skoraj štirih mesecih je začela ponovno voziti Pohorska vzpenjača. Od leta 1957, ko je bila zgrajena, je bilo zdaj prvič, da toliko časa ni delala. Drobec granate, namenjene radijskemu stolpu na Pohorju, je pred štirimi meseci presekala vlečno vrv na njej. Številni Mariborčani, ki so se zbrali k ponovnemu odprtju vzpenjače, so si privoščili tudi domačo zabavo.

MARIBOR

Na Taboru so odpri novo zasebno lekarno Arnika Montana. Gre za star tip lekarne, kjer so z nasveti in zdravili pomagali vsakemu kupcu posebej. Lastnica lekarne pripravlja domača zdravilna zelišča sama po preizkušeni receptih. Tako je mogoče dobiti sirupe proti kašlju, zdravilna mazila, zdravilno zeliščno kozmetiko, razne vrste čajev in kapljic, sredstva za nego dojenčkov in zdravila za male živali.

Notranjost cerkve v Sv. Lenartu v Slovenskih goricah.

METLIKA

V metliškem gradu so proslavili 40-letnico delovanja Belokranjskega muzeja in ob tej priložnosti v grajski kleti odprli stalno vinogradniško zbirko. Belokranjski muzej hrani okoli 8000 predmetov, od katerih so nekateri prava redkost. Muzej s svojimi oddelki v Semiču in Vinici ohranja kulturno dediščino celotne Bele krajine. Že nekaj let se mora v okviru slovenske muzejske meje potegovati za svojo samostojnost, to je, da pokriva samostojno pokrajino Belo krajino, ki ni le kakšen privesek Dolenjske.

PORTOROŽ

Kakšnih sto katoliških izobražencev iz skoraj vseh primorskih občin se je zbralo v portoroškem župnišču k pogovoru o delovanju klubov krščanskih izobražencev, ki imajo prav na Primorskem za seboj že dolgo dobo delovanja, saj so nastali že pred prvo svetovno vojno. Pred kakšnim letom so začeli te klube obnavljati. Zdaj so dokončno zaživel v Idriji, Ajdovščini, Postojni, Novi Gorici in Kopru, ustanavljajo ga pa tudi v Ilirski Bistrici. Predavanje je imel dr. Kermauner. Med dru-

gim je povedal, da je država na Slovenskem sicer nehala biti jugoslovanska in marksistična, še zdaleč pa ne idealna ne krščanska.

PROSENJAKOVCI

V tem kraju na narodno mešanem območju ob madžarski meji so proslavili prvo desetletje dvojezične osnovne šole. Prosvetni program so pripravili osnovnošolci z obeh strani meje v slovenskem in madžarskem jeziku. Danes je jasno, da je odločitev izpred desetih let za to šolo pravilna. Danes je v njej sedem oddelkov s 132 učenci, blizu 20 pa jih hodi v šolo v podružnice na Hodošu in Domanjševcih. Že v vrtcu se malčki učijo oba jezika, slovenskega in madžarskega. Takšno dvojezično učenje se potem nadaljuje v nižjih razredih osnovne šole.

SLOVENJ GRADEC

V splošni bolnišnici Slovenj Gradec so po več kot desetletnem delu končali dializni oddelek in lekarno. Obe pridobitvi se nahajata v kletnih prostorih otroškega oddelka. Dializni oddelek bo olajšal življenje težkim ledvičnim bolnikom, lekarna bo pa pripomogla k uspešnejšemu delu bolnišnice.

SLOVENSKA BISTRICA

Višji učenci tukajšnje največje osnovne šole so imeli svoje prirodoslovne dneve. Nabrali so plodove v gozdu, na poljih in vrtovih. Z učiteljicami prirodoslovja so pripravili razstavo Narava daje. Med drugim so razstavili 185 vrst užitnih in neužitnih gob.

SMLEDNIK

Izredno prometna republiška cesta med Škofjo Loko, Vodicami in Kamnikom teče tudi skozi Smlednik, kjer je pa najslabša. Najprej so cesto asfaltirali od Zapog do Hraša, zdaj so se pa odločili, da bodo gradbena dela nadaljevali vse do osrednjega križišča v Valburgi. Obenem bodo tudi rešili odvod voda, ki po dežju pridrvijo z bližnjega Starega gradu.

SV. JOŠT NAD KRANJEM

Odprli so novo asfaltirano cesto Stražišče—Sv. Jošt, katere gradnjo je denarno podprla kranjska občina. Letos

praznuje romarska cerkev na Sv. Joštu 250-letnico dograditve, zato so jo farani obnovili: v osmih mesecih so jo z vezavo rešili pred propadom in jo oblekli v novo pročelje, pri čemer so več kot pol delovnih ur opravili sami, obenem pa prispevali material in denar. Le desetino stroškov je povrnila občina. Nekateri, predvsem Kranjčani, se povzpnejo na Sv. Jošta vsak dan. Imenujejo se Joštariji. Eden od njih je 92-letni Gabrov ata iz Stražišča.

ŠENTVID NAD LJUBLJANO

Na župnijski cerkvi so na dveh ploščah izpisali v kamen imena 52 žrtev medvojnega in povojnega komunističnega nasilja. Odkrivanje teh imen je trajalo 46 let, seveda ne po krivdi teh, ki so se sedaj žrtev spomnili s tema ploščama.

ŠENTVID NAD LJUBLJANO

Tukajšnja župnija sv. Vida je ob svoji 900-letnici izdala zbornik o zgodovini fare. Devet piscev opisuje njene župnike, pomembne osebnosti, znamenja, Škofove zavode in drobce iz farne kronike.

ŠMARTNO PRI LITJI

V tukajšnji cerkvi je bil koncert treh domačih pevskih skupin, ki so ga pomenovali Šmartinu za god, saj je Martinovo šmarski krajevni praznik. Koncert je bil posvečen 90-letnici cerkve sv. Martina.

VIDEM V DOBREPOLJU

V tukajšnjem kulturnem domu, ki ga je pred vojno zgradil župnik Merkun — ob koncu vojne se je iz Slovenije izselil v Ameriko in tam kasneje tudi umrl — se je k že ustaljenemu srečanju ljudskih pevcev in godcev iz vse Slovenije zbrala polna dvorana ljudi. Tu ni bilo nič izumetničenega, ampak le vse pristno. Zapet in zaigrat so prišli iz prekmurskih Filovcev in Beltincev, iz Velikega Bukovja pri Ilirski Bistrici in Gabrja izpod Gorjancev, iz Dolane v Halozah, Kostela, Zagorice, domačega Vidma in Trsta. Večina pesmi je bila občinstvu neznanih, kar pa je znamenje, kako bogata je slovenska ljudska pesem. Večer je bil resnični praznik narodne, ljudske kulture.

vrenje v slovenskem kotlu

V KOPRU PRIREDITEV OB ODHODU ZADNJEGA VOJAKA JA

V soboto, 26. oktobra, je na prireditvi, s katero je Republika Slovenija na ploščadi pred starim koprskim pomolom, od koder so se pred nekaj urami umaknili še zadnji pripadniki JA, proslavila **prevzem popolnega nadzora** nad svojim ozemljem, teritorialnimi vodami in zračnim prostorom. Poleg visokih slovenskih predstavnikov — Kučana, Omana, Peterleta, Bavčarja, Janša — so bili navzoči tudi predstavniki vseh pokrajinskih štabov TO.

Predsednik Kučan je med drugim rekel: „Zdaj je odgovornost za obstoj in prihodnost slovenskega naroda v celoti v rokah republike Slovenije in njenih organov. **Republika Slovenija je zdaj svobodna!**“ Obrambni minister Janša je povedal, da je ni sile, ki bi nam lahko iztrgala en sam kilometer ozemlja, in da je Slovenija postala varna. S tem je izpolnjen eden od bistvenih pogojev za mednarodno priznanje samostojne Slovenije in dotok tujega denarja. Notranji minister Bavčar pa je opozoril, da je sedaj prišel čas za pospešeno urejanje gospodarskih vprašanj.

EVROPSKA SKUPNOST ŽIVI NA LUNI

Nemški dnevnik **Frankfurter Allgemeine Zeitung** (FAZ) je v zvezi z diplo-

matskimi igrami okrog Jugoslavije **napadel nizozemskega zunanjega ministra** Hansa van de Broeka. Ta je namreč kritiko politike Evropske skupnosti do Jugoslavije označil za nestrpno. Pri tem je navedel primer ameriškega zunanjega ministra Bakerja, ki kar naprej potuje po Bližnjm vzhodu, da bi omogočil mirovno konferenco.

FAZ je očital van de Broeku **izgubo stika s stvarnostjo**. Na Bližnjem vzhodu sedaj ni vojaških spopadov, zato si Baker lahko vzame čas, **na Hrvaškem pa dan za dnevno ljudje umirajo** in vojna škoda gre zaradi sistematičnega uničevanja dežele v milijarde. To mirno gledati ni nobena diplomacija, ampak **škandal**.

PRAZNOVANJE MOHORJEVE IN MILIJONSKA POMOČ SLOVENSkih IZSELJENCEV SLOVENIJI

28. oktobra je praznovala Mohorjeva družba v Celovcu **140-letnico** svojega **delovanja**. Od Slovencev so bili navzoči predsednik vlade Peterle, ministri Capuder, Vencelj in Dular in mariborski škof Kramberger, od Avstrijcev pa koroški deželni glavar, celovski župan in škof Kapellari.

Na slovesnosti je bilo tudi veliko naših rojakov z vseh koncev sveta. Za odpravo posledic vojne in za človekoljubne namene v Sloveniji **so zbrali** izredno visoko vsoto: **1,39 milijona mark**. Od tega so nabrali v Kanadi poleg zdravniškega materiala 400 tisoč dolarjev, v ZDA 251 tisoč, v Avstraliji 220 tisoč. Velikodušno so darovali tudi rojaki iz Nove Zelandije, Koroške in od drugod.

Ček so izročili g. Peterletu, slovenska vlada pa je najzaslužnejšim Slovincem po svetu izročila posebna priznanja. Tudi Mohorjeva družba je podelila Slomškovo priznanje nekaterim našim rojakom po svetu, v zamejstvu in doma.

NOVA USTAVA ŽE DO BOŽIČA

Nova slovenska ustava naj bi bila čim krajša in naj bi čim manj omejevala, je rekel dr. Bučar, predsednik pripravljal-

nega odbora ustave. Če bo šlo vse prav, jo bomo dobili že pred božičem.

Zaradi bojazni pred razprodajo slovenske zemlje naj bi imeli tujci sicer pravico do nepremičnin v Sloveniji, nikakor pa ne do zemljišč.

Država in verske skupnosti naj bi bile po novi ustavi ločene. S tem določilom so hoteli pomiriti nekatere stranke, ki „se bojijo“ vznika klerikalizma.

Eno od spornih določil nove ustave je **pravica do prekinitve nosečnosti**, kar pomeni za kristjane pravico do umora. Za kristjane je sporno tudi to, da bi bila takšna „pravica“ zapisana v ustavi, saj bi bil to edini primer na svetu. Bučar je dejal, da bo oblast propagirala čim večje število rojstev, hkrati pa ne bo preprečevala pravice do splava, ker bi se sicer širili „mazaški“ splavi, ki so za žene zelo nevarni.

Novi parlament bo dvodomen: nižji dom, poslanska zbornica, bo štel 90 poklicnih poslancev, kar bo bolj poceni kot doslej, ker ne bodo potrebne dodatne komisije; višji dom, državni svet, bo pa imel 40 nepoklicnih poslancev (22 iz pokrajini, po šest pa iz vrst delodajalcev, delojemalcev in stanovskih združenj).

Krajevno samoupravo bodo lahko državljani uresničevali prek občin in širših krajevnih skupnosti. Na ta način bo država vrnila svojim občanom del njihovih pristojnosti, ki so jih oni prenesli na državo.

SVETOVNI SLOVENSKI KONGRES JE ZBOROVAL

V začetku novembra je v Celju dva dni zboroval 23-članski glavni odbor Svetovnega slovenskega kongresa s predstavniki iz Anglije, Avstralije, Avstrije, Italije, Kanade, Nemčije, Švice, ZDA in vseh odborov iz Slovenije. Manjkala sta le dva člana.

Cilji kongresa so bili **demokratizacija slovenske družbe, osamosvojitve slovenske države in mednarodno priznanje Slovenije**. Prva dva cilja sta že dosežena, uresničitev tretjega je pa blizu. Kongres bo zato odslej postal pobudnik stikov med kulturniki, znan-

analiza dosedanjega dela slovenske vlade

o sedanjem položaju Slovenije

Slovenska vlada se je sestala na gradu Bogenšperk, kjer je analizirala svoje dosedanje delo.

Predsednik vlade Peterle je rekel, da se člani vlade lahko mirno ozrejo na prehojeno pot, saj uspehov ni tako malo, kot trdijo nekateri, predvsem opozicija. Slovenija je samostojna, zapustil jo je zadnji tuj vojak, slovenski fantje ne služijo več vojske v drugih republikah, v tujino je možno potovati s slovenskimi potnimi listi, Slovenija ima lastno valuto. Vse to so zasluge sedanje vlade. Upravičeno je upanje na svetlejšo prihodnost. Tujina opazuje konkretne slovenske korake, ker jo zanima, ali bo Slovenija sposobna preživeti kot samostojna država.

Peterle je še povedal, da je opozicija vlado zelo kritizirala, ker je pričakovala katastrofo in razsulo. „Toliko kritik, kot jih je bilo izrečenih na račun dosedanjega dela slovenske vlade, ni bilo na račun prejšnjih napisanih v vseh povojnih letih. Tako bi se lahko neprizadeti opazovalec za trenutek vprašal, ali so na oblasti resnično sami nesposobneži, ki niso kos svojemu delu“ (SLOVENEK).

stveniki in gospodarstveniki, ki jih med Slovenci po svetu ni malo.

V okviru SSK bo vnaprej delovalo **Mednarodno združenje slovenskih razvojnih partnerjev**, ki so ga ustanovili v Avstraliji, njegova pisarna bo pa tudi v Ljubljani. Pri tem gre za sodelovanje poslovnih in strokovnjakov, ki imajo vpliv v poslovnem svetu in so pripravljeni Sloveniji pomagati. To združenje so opredelili za nevladno, nadstrankarsko, nepolitično in nedobičarsko.

Prihodnje leto bo kongres pripravil srečanje turističnih delavcev za

pospeševanje slovenskega turizma v svetu.

Z bolečino so govorili o priznanju slovenskega državljanstva za Slovence, ki živijo izven Slovenije. Spraševali so se, kako lahko mlada slovenska država obravnava svoje rojake po svetu kot tujce, hkrati pa pričakuje, da ji bodo pomagali pri prvih samostojnih korakih.

Domenili so se, da bodo vladi predlagali, naj v reorganizirani vladi vsekar ohrani ministrstvo za Slovence po svetu.

Pripravili bodo imenik „Kdo je kdo med Slovenci v svetu?“ in še nadalje

nekaj peterletovih pojasnil

Predsednik slovenske vlade Lojze Peterle je odgovarjal na vprašanja dnevnika SLOVENEK. Med drugim je povedal tole:

● **Kako je pravzaprav prišlo do odmika dela SDZ (Slovenske demokratične stranke) od začrtane politike v Demosu?**

Do tega je po mojem prišlo, ko je **Rupel** v Poljčah pred kamero postavil tezo o dveh strahovih. Prvi naj bi bil boljševidem oziroma komunizem, drugi pa **klerikalizem**. Sredstvo proti tej nevarnosti naj bi bila SDZ.

Ta govor je takrat povzročil izstop nekaterih članov iz SDZ oziroma prestop v SKD (Stranka krščanskih demokratov) in zahtevo po izrednem kongresu, ki je potem prinesel

to, kar je prinesel. Sledilo je še nekaj drugih nastopov predsednika SDZ (Rupla), ki so bili enako usmerjeni. V glavnem je šlo za **razvrednotenje krščanske demokracije**, češ da ni bila prisotna v slovenski pomladi, da je nastala pozno in podobno.

Potem se je kar naenkrat pojavila v zraku etiketa enoumja, nekakšno **strašenje pred krščanskimi demokraciji**, ki naj bi vzeli vse v svoje roke, zasegli vse pozicije in podobno.

Zadnjič sem na svetu Demosa dvakrat vprašal, kaj ta beseda pomeni. Vprašal sem Bučarja, ali mi lahko on kaj pove o tem, vendar mi ne Rupel ne Bučar ne Spomenka (Hribar) niso dali odgovora. To mi diši po neki metodi, ki jo poznamo, po metodi etiketiranja, kanzanja na nekakšnega sovražnika oziroma na **produkcijo sovražnikov**. Skratka, nihče mi ne zna pojasniti, kako lahko 13 % neke stranke (krščanskih demokratov) zganja enoumje.

Zdi se mi, da je to ena tistih nizkih zadev, ki preprečujejo, da bi se ukvarjali s pravimi problemi. Govorimo o enoumju, ko je v parlamentu devet strank oziroma v Demosu

zbirali gradivo, potrebno za to, da bodo lahko zaprosili, naj OZN sprejme Svetovni slovenski kongres za svojega posvetovalnega člana.

GOSPODARSKI UKREPI EVROPSKE SKUPNOSTI PRIZADELI SLOVENIJO

Države Evropske skupnosti (ES) so začele sredi novembra uresničevati **gospodarske ukrepe proti bivši Jugoslaviji**, ki bodo neposredno prizadele predvsem trgovanje jugoslovanskih republik z državami ES, zlasti izvoz tekstila, mesa, lesnih izdelkov in jekla.

Jugoslavija in z njo Slovenija je uživala pri izvozu nekaterih izdelkov posebne carinske olajšave. Z odpravo izvoznih carinskih olajšav je **slovenska industrija pritisnjena ob zid**, saj je poprečno več izvažala v države ES. Poleg tega pa ukinitve teh olajšav sovpada s časom, ko slovenska industrija **izgublja** tudi pomemben del **jugoslovanskega trga**. Uvedba carin pomeni, da se bo vse tovrstno slovensko blago v ES precej podražilo, tekstil in meso za 50 %. Nihče več ne bo hotel kupovati dragega slovenskega blaga.

Upajo, da bodo ti ukrepi veljali za

Slovenijo samo do 2. decembra, ko naj bi ES med drugim tudi Slovenijo iz njih izvzela. Obenem se Slovenija boji, da bi sledila še prepoved uvoza nafte Jugoslaviji in s tem tudi njej.

Slovenska vlada in Gospodarska zbornica Slovenije se z vladami nekaterih evropskih držav dogovarjata, da bi bile v vmesnem času do Slovenije kar se da prizanesljive, ker sicer lahko pride še pred božičem do **gospodarskega zloma**. V Sloveniji upajo, da bi ukrepi ES v začetku Sloveniji res lahko škodili, nato bi pa pomagali k hitrejšemu priznanju nje kot samostojne in neodvisne države.

šest. Kljub temu pa ljudje, tudi v Demosu, padajo na ta trik.

● **Tako delajo Srbi ustaše? Ta gesla (enoumje, klerikalizem, podraževanje . . .) so v opoziciji precej enotna, sedaj pa tudi v delu Demosa.**

Ja, to je zanimiv pojav, ki se ga dá razložiti z večinsko provenienco (izvorom) teh, ki o tem tako govorijo.

Zanimivo je tole: ko smo imeli Mencingerjev osnutek o lastninjenju, sem pričakoval delavske proteste, ker po tistem osnutku ne bi dobili ničesar. Ko pa smo dali drug koncept, po katerem vsak nekaj dobi, končno tudi delavci, pa so poslali zasmrajat ljubljanske ulice z avtobusi, kjer je pisalo „Taka privatizacija!“ Tedaj je (torej) nekdo stopil v bran delavcev, tedaj, ko naj bi nekaj dobili. To je prava inverzija, celo **perversija**. Očitno mislijo nekateri, da je **delavce laže obvladovati, če nimajo ničesar**, kot če imajo kaj v rokah.

● **Ali je pri lastninskem zakonu kakšen premik? Ali blokada še vedno traja?**

Blokada traja in imam informacijo, da bo še trajala. Glede **zbor**

združenega dela, ki se je vkopal, moram javno povedati, da vlada ne more prevzeti odgovornosti, če je dala temu zboru že tri predloge zakona, ki jih **noče dati niti na dnevni red**, da bi začel strokovno razpravo.

● **Ali menite, da povzročitelji te blokade računajo, da čas dela zanje?**

Da, v tem smislu, da nekateri ta čas izkoriščajo za tako imenovano **divjo privatizacijo**. Zdaj je vlada to ustavila z uredbo. Precej tega pa je bilo izpeljanega na zelo različne načine, tako da se tisti, ki to študirajo, čudijo človeški iznajdljivosti.

Dolgoročno pa mislim, da se **račun ne izide**. Na koncu bodo morali tisti, ki to blokirajo, prevzeti politično odgovornost za veliko hujše posledice, kakor se kažejo na prvi pogled. Plačali bomo z zastojem v gospodarstvu in padcem ugleda v tujini in s politično razklanostjo doma.

● **Menite, da gre za nekontrolirano lastninjenje?**

Seveda gre za nekontrolirano lastninjenje, oziroma za to, da bi

lastnino prevzel sedanji menedžment. V tem je poanta te zadeve. In vlada, ki ji je uspelo prepričati dva zbora, ne more zdaj tretjemu zboru ponuditi povsem drug model. Pripravili smo številne kompromise, ki so bili znotraj modela, sprejeli smo številne amandmaje, med njimi Pintarjeve (prenoviteljske!), pa od sindikatov. Obilo jih je bilo, tako da nam nihče ne more očitati, da se z nami ni dalo pogovarjati. Ne moremo pa seveda podreti hiše. Tudi menedžerji dobijo svoj delež, zakon pa ne podpira zamisli, da mora biti menedžer tudi prvi lastnik.

● **Kako ocenjujete razvoj gospodarstva?**

Mislim, da bo v nekaj letih izredno močno prišel do izraza **podjetniški duh**, ki se v Sloveniji kaže že sedaj. Vidim, da je izredno veliko ljudi šele sedaj prav oživelo, da se čutijo neobremenjene, da začenjajo z novimi posli. To se bo navsezadnje pokazalo tudi v žepih. Vsaj še **eno leto in pol pa bo verjetno precej težko**. So zadeve, ki so zunaj našega vpliva kakor npr. vojna, ki je prekinila blagovne tokove z drugimi v Jugoslaviji. Mislim pa, da smo **za leto 1993 lahko optimisti**.

(bo še!)

iz zapiskov zdomskega župnika

moja zdomska fara

Ob vrhni postaji žičnice stojita brunarici Burja in Murka, kjer si je mogoče privezati dušo (škoda, da ob kričanju iz radia, ki naj bi bilo menda petje — tega je danes na pretek po vsem svetu in tudi Slovenije ni pustilo nedotaknjene, celo mirnih koticov na gorah ne). Vendar je lepota narave, te božje delavnice, in občutje brezmejne svobode tako enkratno, da v njih vse drugo izgine.

„štala“

1966.

Zastopnik za tujce na tujejezični škofiji, kamor je spadala naša fara, star prelat in čudovit mož, je nam, duhovnikom za tujce, večkrat rekel, da je prav tako kot cerkev važen za naše vernike prostor, kamor naj se po maši zbiramo: človek v tujini namreč potrebuje nekega zavetja in občutja doma.

Ker je bila prav blizu prelepe cerkvice, v kateri smo imeli vsako nedeljo našo mašo, prijazna gostilna z veliko posebno sobo, ta pa je bila ob nedeljah prazna, so se začeli že pred mojim prevzemom fare v njej naši ljudje shajati po maši.

Tam smo se potem nekaj let — dokler nismo poiskali druge cerkve za mašo, ker je postala prejšnja premajhna — zbirali nedeljo za nedeljo. Res niso prišli vedno vsi tisti, ki so bili prej pri maši; pa tudi vsi tisti, ki so prišli v gostilno, niso šli

prej k maši, a to je pač življenje. Pri tistih srečanjih smo se o marsičem pogovorili, izmenjali si novice od doma, marsikaj predebatirali, tudi verskega, včasih celo zapeli kakšno domačo — skratka, lepo je bilo.

Čez nekaj let so tisto sobo obili z lesom in ne vem, kdo od naših ljudi je gostilno krstil za „štalo“. Ime se je je prijelo in od tedaj je pomenila „štala“ za nas prav ta kraj srečavanja, to je nekaj domačega, lepega in prijetnega.

moji sodelavci

Da bo treba počasi dobiti kakšne ljudi, ki mi bodo pri farnem delu pomagali, mi je bilo jasno že pred prihodom na to župnijo. Nič manj jasno mi je bilo, da moram vprašati za sodelovanje najprej tiste farane, ki so doslej na fari pomagali.

Šel sem potkrat na prva vrata in dobil sem — košarico. „Res smo gospodu pomagali, vendar se je delo pri nas sedaj tako namnožilo, da ne moremo več pomagati na fari.“ Če ni mogoče, pač ni mogoče. Kaj hočem!

Šel sem potkrat na druga vrata in dobil sem — spet košarico. „Veste, ko smo prevzeli pri farnih plesih blagajno, se je med udeleženci šušljalo, da smo si mi tisti denar jemali.“ Razumel sem jih.

Treba bo pač poiskati nove sodelavce. In sem jih. Iz teh in kasnejših je počasi nastal župnijski svet (ZS), ki bi ga bil vesel vsak župnik. Stavljalo ga je enako število moških in žensk (najprej nekaj več, na koncu pa šest in šest) in jaz kot župnik (torej število Jezusovega apostolskega zbora).

Nekoč je ljubljanski knezoškof Jeglič sedel med dvema duhovnikoma. Rekel je: „Sedaj sem pa kakor Kristus med dvema razbojnikoma.“

„Razbojnika bi že bila,“ je opomnil eden od obeh duhovnikov, „le Kristusa ni nikjer videti.“

— — —

V *buenosaireški salezijanski knjigarni Santa Catalina je stal argentinski župnik med dvema starejšima salezijanskima bratoma, prodajalcema.*

„Zdaj sem pa kakor Kristus med dvema tatovoma,“ je rekel. (Za „razbojnika“, ki sta visela ob Kristusu, imajo špansko govoreči ljudje izraz „ladrón“ = „tat“.)

„A kdo od obeh je dober tat?“ je vprašal eden od bratov.

„Kot tatova sta oba dobra,“ je rekel župnik.

S tem župnijskim svetom smo se dobivali vsaka dva meseca k dvehurnemu pogovoru. Vsako pot smo razčlenili delo v preteklih dveh mesecih in ga načrtovali za prihodnja dva. Skušali smo odkrivati sonce in sence farnega delovanja, poiskati vzroke za prvo in drugo in iskati poti, kako delo izboljšati. Člani sveta so marsikakšno mojo misel popravili, dopolnili, izboljšali, mi posebno še glede čisto konkretnega organiziranja dela svetovali. Brez teh srečanj bi si svojega župnikovanja sploh ne mogel predstavljati. Ta srečanja so pa postajala tudi vedno bolj srečanja med prijatelji, kar je bilo na osebni ravni nekaj neprecenljivega.

na šmarno goro

Jože Javoršek je v eni svojih knjig označil strmi osamelec z dvema vrhovoma, Šmarno goro, za dvogrbo kamelo na severozahodnem robu Ljubljanskega polja. Ko sem jo lani na prvi dan svojega prihoda v Slovenijo ugledal, sem občutil posebno srečo. In že sem v mislih koval načrte, da moram kdaj na to kamelo.

Letos sem te načrte uresničil. Nekaj sem se pod vznožjem lovil, nazadnje sem pa le našel eno od več poti, ki vodijo na goro. Te so malo neurejene, nekam divje. Pri sv. Antonu je še zvon želja in kdo bi ga ne pocukal!

Najprej si moram privezati dušo. V sebi sem petdeset let nosil spomin, ko smo šli dijaki na to goro, pa so moji sošolci naročili vroče kranjske klobase in lipov čaj, jaz pa zraven sline cedil. Za čaj mi danes res ni več, kranjskih klobas jim je zmanjkalo, je povedala krčmarica, imajo pa dober ješprenj, v katerega je kajpada stopil tudi pujs. Torej pivo in ješprenj. Ker je bila krčmarica prijetno zgovorna, jaz sem pa povedal, da sem duhovnik, se je pogovor prav živahno razpletel in dobil sem temeljito informacijo o Šmarini gori in njenih obiskovalcih.

Krčmarico sem prosil za ključ od cerkve — komaj kdo jo je zanj prosil, čeprav jih je bilo ta dan kar nekaj gori. Cerkev je stara nad 260 let in je znamenita po tem, da je sestavljena iz dveh osmerokotnikov, prekritih s kupolama. Sicer me je pa posebej zanimala freska na spodnjem robu kupole, kjer je Matevž Langus naslikal med ljudmi, ki opazujejo Marijino vnebovzetje, tudi samega sebe.

V tihoti svetega prostora se je marsikaj s preteklo, zdaj že dolge poti zvrstilo v mojem spominu, ljudje in dogodki. Skušal sem jih povezati z Vnebovzeto.

prvi miklavž

Do prvega miklavževanja na naši fari je bilo še daleč. Štiri, pet let. Misel zanj je dala naša socialna delavka.

„Kaj ko bi priredili Miklavžev večer? Kar doma, v župnišču, za ožji krog sodelavcev.“

Pa smo ga. Seveda je bil še zelo „primitiven“ v vseh ozirih. Posebno, če ga primerjam z našimi kasnejšimi miklavževanji.

Za oder in dvorano je služila soba socialnega urada. Sveti Miklavž je imel sicer belo brado, palico in škofovski ornat, ni pa imel lasulje. Parkelj je bil samo eden. Oblečen je bil v črne hlače, rdečo jopico in

mojo pelerino. Dva angela sta bila lepo napravljena. Občinstva je bilo kakšnih petintrideset ljudi: sodelavci, pevci, udeleženci debatnih ur. Najbrž je sveti Miklavž vsakega od njih poklical in mu izročil kakšen majhen dar. Bolj za spomin in dobro voljo.

Je bilo pa na tem prvem miklavževanju lepo presenečenje, ki se ni nikdar več na naših miklavževanjih ponovilo. Pri njem je bil navzoč mariborski škof Držečnik. Naslednji dan je imel za tuje delavce skupaj s krajevnim nadškofofom mašo v stolnici. Ker je imel čas, se je udeležil tudi našega miklavževanja.

Med gosti je bila večina naših rojakov iz Štajerske, skoraj vse je bil on birmal. Zaradi tega je bilo srečanje s škofom za naše farane še posebno lepo. Pa tudi za škofa. Ko je po prireditvi odhajal, je na hodniku napol glasno zapel: „Nocoj je en lep večer.“

Sicer so pa odigrala miklavževanja v farnem življenju nezanimljivo vlogo. O tem kaj več ob naslednjih miklavževanjih.

prva božičnica

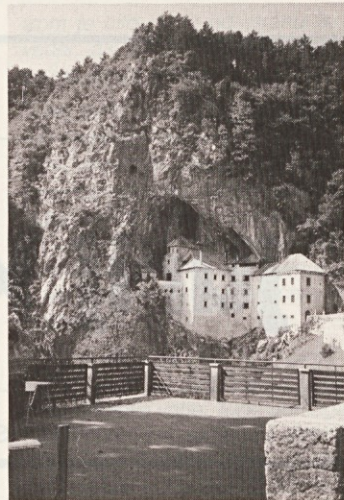
No, tudi na to smo še tri leta čakali. Tudi to je pripravila naša socialna delavka.

Ker ni bilo za božičnico na voljo primerne prostora, smo se odločili, da jo pripravimo kar v gostilni, v kateri smo se shajali po maši. To je bila tista naša „štala“, v kar jo je neki naš faran prekrstil, ko so jo obili z lesom.

Bilo je pa žalostno. Predvsem zaradi okolja — napol umazano in nepospravljeno z v vse stene, mize in stole vsesanim smradom po dimu in alkoholu. Je pa moralo biti v betlehemiški votlini kljub vsemu bolj dostojno.

Peli smo božične pesmi, prebrali nekaj božičnih beril, potem smo igrali tombolo.

Ne, drugo leto mora biti drugače — to je bil trden sklep po tisti božičnici.

Predjamski grad

v postojno in predjamski grad

Kakor je Postojna nekaj enkratnega, me je vsaj tako močno ali pa v nekem oziru še bolj prevzel Predjamski grad.

Ko se pripelješ od Postojne do Predjame, ugledaš v strme skale vzidan grad, znan s fotografij. Gre za slikovito, močno stavbo, ki kaže čudovit posluh graditelja za skladnost z naravnim okoljem. Pod gradom tečejo rovi v več nadstropjih in povezuje jih vrsta brez. Celotno podzemlje je dolgo šest kilometrov.

Grad je tesno naslonjen na 123 metrov visoko skalno steno nad dolinico Lokve in prilagojen obrambi. Ob grbu rodbine Kobenc pri vhodnih vratih je vklesana letnica 1570, tedaj naj bi bil grad zgrajen.

Sprehod po gradu je nadvse zanimiv. Sicer ga prezidavajo in obnavljajo razne prostore, a vseeno se dá marsikaj videti: starinoslovsko zbirko starih predmetov, staro orožje, lovske trofeje, portrete in grbe nekdanjih lastnikov.

on

bo še

jospip jurčič

jurij kozjak

slovenski janičar

Dosedanja vsebina:

Na gradu Kozjak je gospodaril štiridesetletni Marko Kozjak. Žena mu je rodila sina Jurija, po porodu pa umrla. Na gradu je živel tudi Markov mlajši brat Peter, potuhnjén človek.

Marko je zalotil mladega cigana pri kraji in ga tako močno udaril, da je ta za posledicami umrl. Ciganov oče je sklenil, da bo sina maščeval. Ko je odšel Marko v Celje branit cesarja, je cigan sklenil s Petrom kupčijo, da za lepo vsoto denarja odpelje Jurija v Turčijo.

Marko se je vrnil z vojne in zvedel žalostno novico. Ta ga je tako potrla, da se je odločil za vstop v stiški samostan.

Markovega sina Jurija je bil stari cigan prodal Turkom za janičarja. V bojih se je Jurij zelo izkazal, zato je postal poveljnik krdele.

Cigan je povedal Marku, da mu je Jurija prodal Peter. Marko je pri tej novici težko zbolel.

Deželo je spet obiskala nesreča. Ljudje iz sedmih far so se zbrali v Stični k narodnemu plesu, ko so mednje udarili Turki. Ti so mnoge s konji pomendrali, drugi so se razbežali: v cerkev, v gozd in drugam. Kmetje so se proti Turkom junaško branili na samostanskem zidu, a turška premoč

je bila vedno večja. Mlad janičar je splezal na lipo, da je od tam laže z lokom streljal na kristjane.

Janičarju je plezalo na pomoč še veliko drugih pajdašev.

Kmetje so se jeli razmikati. Že so Turki viseli na zidu. Že je le še Janez Mačerol z majhnim krdelom neustrašenih mož to stran težko težko branil, ko je poslal Bog drugega, sicer majhnega, vendar hudega pomočnika.

Turek je bil brcnil podobo Matere božje z drevesa in tako razdražil sršene v drevesu. Naglo so prihrumeli iz dupla, vse rumeno jih je bilo okrog, in so jeli pikati Turke pod drevesom.

Ko so kmetje to videli, jim je srce rastlo. Turki pa, ki so se morali braniti zoper kmečko orožje in razdražene sršene, so se morali umakniti in otepati zabuhle obraze pred sitno, jezno živaljo.

Sonce se je skrilo. Nastopil je mrak. Turki so se utaborili na griču pred cerkvijo. Videlo se je, da ne mislijo pustiti ubogih ljudi.

Ti so bili za zdaj oteiti, a imeli so živeža komaj za to noč, vode celo nič, kajti največ jih je bil pripodil Turek s travnika, da niso mogli vzeti s seboj ničesar. Kaj bo jutri? Kaj to noč, če Turki napadejo obzidje?

Črna noč se je raztegnila nad ubogo, potrto kranjsko deželo. Ne ene zvezdice ni bilo na nebu, vse so bili zakrili gosti oblaki, kakor da zvezde ne bi hotele gledati obupa in žalostnega stanja slovenskih prebivalcev.

Vendar noč ni bila temna. Turki so bili zažgali mnogo kresov. Okoli in okoli, kamor se je človek ozrl, ni videl drugega kot ogenj, gost, svetel dim, ki se je počasi valil proti nebu. Tam so v plamenih gorele lesene, s slamo krite kmečke kočé. Cele vasi v ognju in nobene roke, ki bi gasila, kajti vsakdo je pobegnil ali v gosto hosto ali v gospodov kamniti grad ali v cerkev, da bi si otel lastno življenje.

Turki so bili po ravninah razpeli svoje šotore, da bi ob zori zopet ropali, klali in vezali ujetnike.

Dvojno vpitje se je razlegalo po zemlji in donelo proti oblakom. Prvi je bil besni krik divjega Turka, ki je čistil s svoje krive sablje krščansko kri in komaj čakal jutra, da bi jo na novo prelivail. Drugi krik je bila žalostna, mila molitev tlačenegá, zapuščenega Slovenca, ki morda ni toliko prosil Boga sam zase kakor za svoje otroke, da bi jim Bog ohranil staro domovino, staro zveličavno vero.

DVANAJSTO POGlavJE

Tepejo ga nadloge:
glej, na lojtri ji visel.
Narodna pesem

Peter Kozjak je bil, kakor smo že omenili, pobegnil v hosto. Kmalu je bil čisto sam. Najrajši bi prišel domov na svoj trdni grad, kjer je imel visoko obzidje, zidano iz rezanega kamna, in stolpe, ki jih ni bil sovražnik še nikoli dobil v pest, kar je pomnil človeški rod v gradu in okrog gradu.

A svojo deželo je slabo poznal. Za pravo pot po gozdu do gradu ni vedel, po planem pa ni bilo mogoče zaradi Turkov. Možno je tudi, da od golega strahu ni vedel, kod hodi in kam gre. Gotovo je, da je bil Peter,

ko se je zmračilo, upehan in utrujen nedaleč od tam, kjer je zavil proti svojemu domu.

V sredi hoste, kakšne pol ure od prej imenovanega kraja, kjer so se bojevali kmetje, je stal pri majhnem potoku star zaselek. Bila je to lesena hiša in mlin. Mlinarja so imenovali, kakor ga še dandanašnji imenujejo, Breznik, ker je njegov dom stal sredi brez. Hiša je bila zaprta, kolesa pri mlinu zavrta, vse je bilo zapuščeno, vse tiho, samo voda je vrela čez jez in šumela po ozki strugi naprej. Pod podstreškom je bil kup listja zraven neokretno postavljenega voza, kakor ga je bil pustil lastnik Breznik, ko je zvrčal steljo.

Tu sem pride Peter ves zdelan. Mrak se je delal, zato se uleže v listje pod podstreškom. Zares slabo prenočišče za gospoda z gradu, a nevarnost in nesreča zravnata vsako razliko med kmetom in plemenitašem.

Komaj se zakoplje v suho ležišče, ko se prikaže iz gošče drug mož. Rokave ima krvave in v desnici nosi dolg nož. Pogleda skozi oknice v hišo, a ker vidi, da je vse puho in samotno, jo zavije proti skednju.

Peter spozna — cigana. Od kraja hoče vstati s svoje postelje in se staremu znancu oglasiti. A divji pogled izpod ciganovega čela ga prestraši.

„Ko bi se nad menoj maščeval, ker mu nisem pomagal v štiriin dvajsetih urah iz klostrske ječe?“ je mislil Peter. „Bogve, ali je kri, ki mu rdeči orožje in roko, tekla od turškega ali slovenskega srca.“

In Peter diha potihem in se v listju ne gane.

Cigan pa se malo ozira okrog, govori nekaj med zobmi sam pri sebi, potem odrine vrata pri skednju in gre noter. Na oder, kjer je bilo shranjeno seno, je bila prislonjena lestev. Tam si med dišečimi suhimi cvetlicami pripravi ležišče, za cigana še predobro.

Zdajci prijezdi od vasi sem po stezi proti samotni hiši še kakšnih

pet možakov. Petru zastane kri, ko spozna, da so to Turki z glavó in petó.

Poskačejo s konj, privežejo jih k plotu in gredo proti skednju. Tudi velik pes je hodil ž njimi.

Eden je stal tako blizu Petra, da bi ga lahko ta prijel za široke rdeče hlače. Sreča, da je pes iskal in vohal povsod okoli hiše, sicer bi njegov nos précej zasledil skritega Petra.

„Oh Bog, in kaj bo potlej?“ je dejal Peter in je začel — kar že dolgo dolgo ni storil — začel je moliti.

Turki so iskali suhega sena za svoje konje. Zato gredo précej gledat na skedenj in ko zagledajo prislonjeno lestev in veliko mrve na odru, zlezeta précej dva gor po lestvi, da bi nametala sena za konje. Cigan v mrvi se zbudi in zagleda Turke na lestvi. Vendar ga ne pretrese strah kakor zdolaj skritega Petra, ampak vstane in naglo kot strela odpahne prislonjeno lestev, da loputne s treskom po trdih lesenih tleh.

V tem trenutku priteče bliže pes, zavoha ubogega Petra v listju in začne neusmiljeno natepati in lajati in se zaganjati v njegovo nogo. S Pe-

trom je bilo préč: od strahu že ni vedel, ali živi še na tem svetu ali pa ga je že konec.

Ko Turki na skednju zaslišijo zunanaj lajanje, popuste cigana na mrvu, mrvo in svoja dva ranjena tovariša, ležeča z razbito glavo pod dolgo težko lestvijo, misleč, da so jih zasačili domačini. Ko pa vidijo, da se pes zaganja le v listje in da cuka človeško nogo, izvlečejo preplašenega Petra.

Preпустijo ga psu, ki postaja že predrznejši, ko vidi, da so gospodarji njegove volje. Turki pomagajo najprej svojim ranjenima tovarišema na skednju na noge. A cigan trga deske iz stene v vislih in jih meče nanje.

Iz skednja morajo pobegniti brez mrve. Eden naloži napol živega Petra in ga vleče h konjem, drugi pa zažgo poslopje, da bi tako ukrotili in uničili svojega drugega sovražnika, cigana, ki jim je razbil glave, samemu pa niso mogli priti do kože. A preden je plamen švigal okrog strehe, je cigan raztrgal na drugem oglu steno, skočil na zemljo, in Turki so ga zagledali, ko se jim je že daleč iz mraka krohotal in jim žugal s pestjo.

Žareče poslopje je to družbo

čudovito obsevalo. Tudi Turki so videli, da se temni in da je treba torej iti v tabor, tembolj, ker so se morali bati, da jih ne bi srečalo kakšno krdelce domačih beguncev.

Dva sta bila, kakor smo povedali, zelo obtolčena, da sta se komaj držala na sedlu. Oni trije pa so se posvetovali, kaj bi storili s Petrom. Zdelo se je, da ga hoče eden privezati zadaj za konja in odpeljati v tabor kot ujetnika. Druga dva pa sta s smehom kazala na veliko grbo na Petrovih plečih, češ kaj nam bo taka kamela, ni za nobeno delo, tega ne bo nihče kupil za sužnja, ni vreden, da bi ga gnali s seboj na Turško.

Nekaj časa se pogovarjajo, na posled pa spodnesejo Petru noge, da trdo butne na zemljo ravno na zobe, zvežejo ga z jermenom za pete in kakor izurjeni rablji ga obešijo na prvo drevo, tako da je za pete privezan prosto visel med travo in oblaki. Nič ni izdalo, da je ubogi plemeniti gospod kričal na vse grlo in prosil svoje mučitelje, ki ga niso razumeli. Samo zasmehovali so človeka, ki se tako grozno boji smrti.

Turki naglo odidejo na brzih konjih po stezi. Peter Kozjak je visel, kri mu je vrela v glavo, le še slabotno je ječal. Čudno se je razlegal v mraku njegov glas. Za las je manjkalo in njegova grešna duša, polna hudobije, bi stopila na prag večnosti, na peklenški prag, brez pravega spokorjenja.

A za zdaj mu je Bog še prižanesel.

Cigan stopi iz gošče in na mah odreže z nožem jermen, ki je pripeljal Petra na brezovo vejo, in ga z rokami prestreže. Kakor hloed pada Peter po tleh, ko ga cigan spusti. Kri mu je bila preveč stopila v glavo.

„Sicer nisi vreden, da sem te odrezal z zasluženih vislic. Tudi nisi zaslužil, da bi se veliko pečal s teboj in zate. Pa naj ti bo!“ godrnja cigan ter postavi Petra pokonci in ga prisloni na smreko.

Peter se kmalu zbrihta. Tudi ni

mogel kaj drugega storiti, kajti cigan ga je tresel kot snop.

„Halo, grbavi prijatelj, hodi, greva izpod tvojih vislic,“ je vpil cigan in peljal plemenitaša k potoku. Voda ga je popolnoma okrepcala.

„Kaj se klatiš tod?“ se cigan šali po svoji navadi. „Zakaj nisi ostal pri cerkvi pri menihih, zakaj ne braniš svojih podložnikov, kakor bi moral? Kajne, še sebe nisi mogel, pa boš druge! A da se daš pripeti na brezo, to ni prav po viteški šegi. Gotovo imaš ti prvi tako čast, kar je bilo mož tvojega imena, da so te tako visoko in na tak povsem nov način povzdignili s te uboge zemlje proti nebu. Pa to mi ni nič kaj všeč, da se tako nerad ločiš od zelene trave in z glavo naprej siliš in riješ proti tlom. Ha, ha, kaj ti je, moje grčavo hrbtišče?“

Cigan vpraša Petra: „Ha, ha, kaj ti je, moje grčavo hrbtišče?“

„Pelji me do mojega gradu,“ pravi Peter, „in dal ti bom, kolikor boš hotel.“

„Le tiho bodi, poznam te,“ odgovori cigan. „Še veš, kaj si mi hotel dati, zato da sem ti nečaka prodal za janičarja? Res, zdaj sem se domislil, videl sem ga, sina tvojega brata. Lep, močan janičar je, da ti ga ni enakega med vsemi Turki, kar jih je zdaj na Kranjskem.“

„Kaj praviš, ali je res, da je mojega brata sin med Turki tu v deželi?“ vpraša strahoma Peter.

„Ravno tisti, ki si ga prodal, dobro ga poznam, videl sem ga v taboru. Kaj meniš, jaz sem danes že marsikaj storil. Ko bi bil na nebu mesec, bi ti pokazal svoj nož, krvav in skrhan. A ti praviš, da bi te peljal domov. No, prijatelj grbavi, tvoj dom je daleč, tebi pa tudi ne zaupam veliko. Ti si me pustil v ječi in ko se ne bi bil sam izkopal na beli dan, kdo ve, kje bi bil že zdaj. In

ti, zvita buča, si računal: brat bo umrl, cigana bodo poslali za njim in zame vse dobro! Kakor slišim, ti je brat okreval in cigan ti je ušel. To noč pa morava biti pod streho. Zmenila se bova, kaj nama je storiti, potem ko Turki odidejo, če te že prej ne obišče bratov sin. Ko bi vedel, da ima blizu tako dobrega strica, bi te gotovo prišel pozdravit.“

Petru je spet prišla dobra misel, da bi krivico poravnal. Lahko bi se zgodilo, da bi cigan poturčenega slovenskega fanta, ki se je bojeval zoper svojo domovino in rod, kakor je Peter ravno slišal, zopet pripeljal na očetov dom, kajti gotovo je moral imeti fant še kaj spominov na mlada leta, ki bi jih lahko oživil.

„In kdo bi kdaj kaj vedel, da sem vtaknil prste v to mešanico?“ je mislil Peter. „Cigan ne bo imel nobenega razloga, da bi to razkladal. A kaj bi bilo, ko bi se vendar vse zvedelo? Kakšna sramota bi me pri vseh ljudeh zadela! Kam naj se potlej skrijem? Celo ko bi šel za bratom v kloster, bi me vse sovražilo, še bolj kot zdaj! Ne, nikdar! Kar sem storil, je storjeno. Kar sem začel, to bom končal, le šleva se na pol poti vrne. Vojna je po deželi, moj brat je v klostru, kloster je zapuščen in Turki ga imajo zajetega. Gotovo ga zažgo in brata se mi ne bo treba več bati.“

Pri tej misli se Petru oči bolj živo zasvetijo.

„Tudi menihe imajo Turki v pesteh, gotovo bodo uklonili sive glave pod turško sabljo. Tudi teh se mi ne bo treba bati. In cigan, ki me najbolj nadleguje, ki je postal predrcen kot mesarska muha, ki me niti toliko ne spoštuje kot kakšnega svojih, ta bo menda našel konec v tem boju, če ni iz železa. Če ni drugače, bi morda še jaz kaj pomagal. In potem — potem ne bo nihče na božjem svetu vedel za to, da je moj nečak janičar. Potem naj hodi ropat sin mojega brata, če hoče, po vsem svetu, jaz bom že zase skrbel, da mi ne pride do živega.“

Tako je premišljal in premislil Peter Kozjak, ko je stopal po stran-

naša luč

želi sreče
in blagoslova
polno leto

1992

mesečnik za Slovence na tujem

JANUAR	FEBRUAR	MAREC	APRIL	MAJ	JUNIJ
<p>1 S Novo leto</p> <p>2 Č Bazilij, Gregor</p> <p>3 P Genovefa</p> <p>4 S Angela Folinjska</p> <p>5 N 2. pobožna n. ☉</p> <p>6 P Sv. Trije Kralji</p> <p>7 T Valentin</p> <p>8 S Severin</p> <p>9 Č Julijanc</p> <p>10 P Viljem, Agaton</p> <p>11 S Pavlin Ogl.</p> <p>12 N 1. nav.; Jez. Krst ☉</p> <p>13 P Hilarij, Jutta</p> <p>14 T Feliks, Otton</p> <p>15 S Pavel Pušč.</p> <p>16 Č Marcel</p> <p>17 P Anton, Zvonko</p> <p>18 S Marijeta Ogr.</p> <p>19 N 2. nav. ned. ☉</p> <p>20 P Fabijan, Boštjan</p> <p>21 T Neža, Epifanij</p> <p>22 S Vincenc</p> <p>23 Č Ildefonz</p> <p>24 P Francišek Saleški</p> <p>25 S Spr. ap. Pavla</p> <p>26 N 3. nav.; Tit. ☉</p> <p>27 P Angela Merici</p> <p>28 T Tomaž Akvinski</p> <p>29 S Valerij, Julijan</p> <p>30 Č Martina</p> <p>31 P Janez Bosko</p>	<p>1 S Brigita Irska</p> <p>2 N 4. n.; Svečnica ☉</p> <p>3 P Blaž, Oskar</p> <p>4 T Andrej</p> <p>5 S Agata, Albuin</p> <p>6 Č Pavel Miki</p> <p>7 P Rihard, Egidij</p> <p>8 S Hieronim Emil.</p> <p>9 N 5. n.; Apolonija ☉</p> <p>10 P Viljem</p> <p>11 T Lurška M. b.</p> <p>12 S Evalija</p> <p>13 Č Katarina Ricci</p> <p>14 P Valentina (Zdravko)</p> <p>15 S Georgija</p> <p>16 N 6. nav.; Julijana</p> <p>17 P Konstancija</p> <p>18 T Simeon Jeruz.</p> <p>19 S Konrad</p> <p>20 Č Leon, Sadot</p> <p>21 P Irena, Peter D.</p> <p>22 S Sedež ap. Petra</p> <p>23 N 7. nav.; Polikarp ☉</p> <p>24 P Matija</p> <p>25 T Taras, Viktorin</p> <p>26 S Aleksander</p> <p>27 Č Gabrielj</p> <p>28 P Roman</p> <p>29 S Prestopni dan</p>	<p>1 N 8. nav.; Albin</p> <p>2 P Henrik, Neža</p> <p>3 T Pust; Kunigunda ☉</p> <p>4 S ++ Pepelnica</p> <p>5 Č Janez od Križa</p> <p>6 P Fridolin</p> <p>7 S Perpetua</p> <p>8 N 1. postna ned.</p> <p>9 P Franciška Rim.</p> <p>10 T 40 mučencev</p> <p>11 S Sofronij (1. kvatre)</p> <p>12 Č Doroteja</p> <p>13 P Kristina</p> <p>14 S Matilda</p> <p>15 N 2. postna; Klemen</p> <p>16 P Hilarij, Tacijan</p> <p>17 T Patrik, Jedrt</p> <p>18 S Ciril Jeruz.</p> <p>19 Č Jožef Jez. red.</p> <p>20 P Klavdija</p> <p>21 S Nikolaj iz Flüe</p> <p>22 N 3. postna; Bazilij</p> <p>23 P Viktorijan</p> <p>24 T Dionizij</p> <p>25 S Dizma</p> <p>26 Č Evgenija</p> <p>27 P Rupert, Lidija</p> <p>28 S Bojan (Vojan)</p> <p>29 N 4. postna; Ciril</p> <p>30 P Amadej</p> <p>31 T Modest Gosposv.</p>	<p>1 S Hugo, škof</p> <p>2 Č Francišek, Pavl.</p> <p>3 P Rihard; Irena</p> <p>4 S Izidor, škof</p> <p>5 N 5. postna (tiha)</p> <p>6 P Irenej, Viljem</p> <p>7 T Janez Kr. Sal.</p> <p>8 S Albert, Julija</p> <p>9 Č Marija Kleopova</p> <p>10 P Apolonij</p> <p>11 S Stanislav</p> <p>12 N Cvetna nedelja</p> <p>13 P Martin, Ida</p> <p>14 T Valerijan, muč.</p> <p>15 S Helena; Peter G.</p> <p>16 Č Veliki četrek</p> <p>17 P ++ Veliki petek</p> <p>18 S Velika sobota</p> <p>19 N VELIKA NOČ</p> <p>20 P Velikon. poned.</p> <p>21 T Anzelem; Konrad P.</p> <p>22 S Leonid, muč.</p> <p>23 Č Jurij, Vojteh</p> <p>24 P Fidelis Sigm. ☉</p> <p>25 S Marko, evangelist</p> <p>26 N 2. vel. (bela)</p> <p>27 P Hozana; Cita</p> <p>28 T Peter Ch.; Vital</p> <p>29 S Katarina Sienska</p> <p>30 Č Pij V.; Jožef Cot.</p>	<p>1 P Jožef; Drž. pr.</p> <p>2 S Atanzij, Boris ☉</p> <p>3 N 3. vel.; Filip</p> <p>4 P Florijan</p> <p>5 T Angel; Jutta</p> <p>6 S Dominik Savio</p> <p>7 Č Gizela; Flavij</p> <p>8 P Viktor; Bonifacij</p> <p>9 S Pahomij, op. ☉</p> <p>10 N 4. vel.; Antonin</p> <p>11 P Sigismund (Žiga)</p> <p>12 T Pankracij, muč.</p> <p>13 S Servacij</p> <p>14 Č Matija; Bonifacij</p> <p>15 P Izidor; Zofija</p> <p>16 S Janez Nepomuk ☉</p> <p>17 N 5. vel.; Paskal</p> <p>18 P Erik; Janez I.</p> <p>19 T Celestin, muč.</p> <p>20 S Bernardin, red.</p> <p>21 Č Valens; Evthij</p> <p>22 P Renata, Julija</p> <p>23 S Janez de R.; Leon</p> <p>24 N Marija pom. kr. ☉</p> <p>25 P Beda Častitjivi</p> <p>26 T Filip Neri</p> <p>27 S Avguštin, Cant.</p> <p>28 Č Vnebohod Gosp.</p> <p>29 P Maksim Emanski</p> <p>30 S Ivana Orleanska</p> <p>31 N 7. v.; Mar. obisk. ☉</p>	<p>1 P Justin, Konrad</p> <p>2 T Marcelin</p> <p>3 S Karel Lw.; (2. kv.)</p> <p>4 Č Kvirin, muč.</p> <p>5 P Bonifacij, muč.</p> <p>6 S Norbert, rod.</p> <p>7 N BINKOŠTI</p> <p>8 P Binkoštni poned.</p> <p>9 T Efrem, Primož</p> <p>10 S Bogumil, škof</p> <p>11 Č Barnaba; Feliks</p> <p>12 P Janez Fakuovski</p> <p>13 S Anton Padovanski</p> <p>14 N Presv. Trojica</p> <p>15 P Vid; Germana</p> <p>16 T Beno; Gvido</p> <p>17 S Gregor B., šk.</p> <p>18 Č Presv. Reš. Telo</p> <p>19 P Romuald; Nazarij</p> <p>20 S Mihelina; Emilija</p> <p>21 N 12. nav.; Alojzij</p> <p>22 P Ahacij; Tomaž M.</p> <p>23 T Agripina; Jožef ☉</p> <p>24 S Janez Krstnik</p> <p>25 Č Eleonora, Kr.</p> <p>26 P Srce Jezusovo</p> <p>27 S Srce Mar.; Hema</p> <p>28 N 13. nav.; Irenej</p> <p>29 P Peter in Pavel</p> <p>30 T Prvi rim. muč. ☉</p>

JULIJ	AVGUST	SEPTEMBER	OKTOBER	NOVEMBER	DECEMBER
1 S Teobald 2 Č Oton 3 P Tomaž 4 S Urh, Berta	1 S Alfonz; Nada 2 N 18. nav.; Porcijun. 3 P Lidija; Julijan 4 T Janez Vianney 5 Č Marija Snežna 6 S Jezusova spr. 7 P Kajetan 8 S Dominik 9 N 19. nav.; Peter F. 10 P Lovrenc, muč. 11 T Klara; Suzana 12 S Hilarija; Inocenc 13 Č Janez Berhm. 14 P Maksimilijan Kolbe 15 S Mar. vnebovzetje 16 N 20. nav.; Rok 17 P Hljacint, muč. 18 T Helena (Alenka) 19 S Janez Eudes 20 Č Bernard; Lucij 21 P Pij X.; Baldwin 22 S Marija Kraljica 23 N 21. nav.; Roza 24 P Jernej; apostol 25 T Ludvik; Jožef Kal. 26 S Rufin; Ivana B. 27 Č Monika 28 P Avguštin, c. uč. 29 S Mučen. Jan. Kr. 30 N 22. nav.; Feliks 31 P Rajmund; Pavlin	1 T Egidij; Verena 2 S Maksima; Anton. 3 Č Gregor Veliki 4 P Rozalija, Ida 5 S Lovrenc, šk. 6 N 23. nav.; angelska 7 P Regina, Marko 8 T Marijino rojstvo 9 S Peter Kláver 10 Č Luka 11 P Erna; Helga 12 S Marijino ime 13 N 24. nav.; Janez 14 P Poviš. sv. Križa 15 T Žalostna Mati b. 16 S Ljudmila; Kor. 17 Č Robert; Lambert 18 P Jožef K.; Irena 19 S Januarij, muč. 20 N 25. nav.; Suzana 21 P Matej, ap.; Jona 22 T Tomaž Vill., škof 23 S Lin, p.; Helena 24 Č Rupert 25 P Avrelija; Sergij 26 S Kozma, Damijan 27 N 26. nav.; Vincenc 28 P Venceslav 29 T Mihael, Gab., Raf. 30 S Hieronim, c. uč.	1 Č Terezija Det. J. 2 P Angeli varuhi 3 S Ewald; Gerard 4 N 27. nav.; rožnov. 5 P Marcelin; Placid 6 T Bruno; Fides 7 S Rožn. MB (3. kv.) 8 Č Pelagija; Marcel 9 P Dioniz 10 S Franc Borgia 11 N 28. nav.; Emilijan 12 P Maksimilijan Celj. 13 T Edvard 14 S Kalist I., muč. 15 Č Terezija Vel. 16 P Hedvika; Marjeta 17 S Ignacij Antioh. 18 N 29. nav.; Luka 19 P Izak Jogues, m. 20 T Irena 21 S Uršula, muč. 22 Č Bertila, dev. 23 P Janez Kapištran 24 S Anton M. Claret 25 N 30. nav.; Krizant 26 P Lucijan, muč. 27 T Sabina 28 S Simon in Juda 29 Č Narcis; Ermelinda 30 P Alfonz Rodr. 31 S Volbenk	1 N Vsi sveti 2 P Verne duše 3 T Just; Hubert 4 S Karel Boromejski 5 Č Zaharija 6 P Lenart; Demetrij 7 S Engelbert 8 N 32. nav.; Bogomir 9 P Božidar, muč. 10 T Leon Veliki, p. 11 S Martin, škof 12 Č Jožat Kunčević 13 P Stanislav Kostka 14 S Lovrenc O Toole 15 N 33. nav.; Leopold 16 P Marjeta S.; Jedrt 17 T Elizabeta; Hugo 18 S Roman, muč. 19 Č Narsej; Mehtilda 20 P Feliks Valoaški 21 S Marijino darov. 22 N KRISTUS KRALJ 23 P Klemen; Kolumban 24 T Flora; Krizogon 25 S Katarina, muč. 26 Č Lenart Portom. 27 P Virgil Karantanski 28 S Katarina Lab. 29 N 1. adv.; Saturnin 30 P Andrej, Justina 31 Č Silvester; papež	1 T Elgij; Natalija 2 S Herta (4. kvatre) 3 Č Franc Ksaver 4 P Barbara, muč. 5 S Saba, Gerald 6 N 2. adv.; Miklavž 7 P Ambrož; Agaton 8 T Mar. brezim. spoč. 9 S Valerija; Peter 10 Č Loret. Mati b. 11 P Damaz; Sabin 12 S Ivana Santalska 13 N 3. adv.; Lucija 14 P Janez od Križa. 15 T Kristina, dev. 16 S Adela; Albina 17 Č Lazar; Jolanda 18 P Teotim 19 S Urban; Teja 20 N 4. adv.; Evgen 21 P Peter Kanizij 22 T Demetrij (Mitja) 23 S Janez Kancij 24 Č Sv. večer 25 P Božic 26 S Stefan, muč. 27 N Sv. Druž.; Janez 28 P Nedolžni otroci 29 T David; Tomaž B. 30 S Rajnerij; Evgen 31 Č Silvester; papež

1992 • Bogu otroci • narodu sinovi • nikomur hlapci!

ski temotni poti za ciganom dolginom.

„Kam pa me pelješ?“ vpraša dolgega spremljevalca. „Domov?“

„Kaj ti mar nisem pravil, da je tvoj dom daleč? Dam ti na izbiro: ali hočeš, da greva k menihom v cerkvico na Muljavo, ali pa hočeš, da greva v skalnato podzemeljsko jamo nad Krko?“ odgovori cigan.

„Pelji me v jamo nad Krko, če so tam ljudje,“ pravi Peter.

„In zakaj ne greš v cerkev?“ ga vpraša dolgin. „Ti si slab žlahtnik, pa še slabši sorodnik, ker se bojiš, da se ne bi sešla z janičarjem, ki bi strica gotovo rad videl.“

„Le stoj,“ je mrmral Peter sam pri sebi, „ne boš dolgo uganjal norčije, zlasti z menoj ne. Hočem se te znebiti, če ne tako, pa tako.“

Med takim pogovorom se zgubita med drevjem, eden bolj malopriden od drugega, vsak po svoje.

In zopet ni bilo slišati drugega med brezami in smrekami kot ljubo šepetanje tekočega potoka, v katerem je kapljica rinila kapljico pred seboj, kakor bi se jim mudilo daleč v neizmerno morje.

TRINAJSTO POGLAVJE

Zbrali so se ljudje kmečki pod veliko skalo v les; vsak v orožje ima cep prot' sovražnikom. Kraljedv. rokopis

Kakšno poldrugo uro od Stične izvira pod skalnatim hribom na dolnjem Kranjskem reka Krka. Na dan prihaja v dveh izvirkih, ki pa sta sila blizu drug drugega. Prvi rokav pride na svetlo v kotu ravno pod gradom, ki ga je nekaj let poprej razdejal Vitovec iz Celja. Drugi rokav pa izvira bolj proti vzhodu. Oba izvira sta komaj nekaj streljajev na dvoje in se zlivata tudi ravno tako kmalu v eno in isto strugo.

V tem kraju se posebno spet kaže narava kraških tal. Ves hrib je sestavljen iz kamna in ves veliki

hrib, ki se potlej raztegne ob Krki in proti severu, je votel.

Če gremo od vzhodnega rokava kakšnih dvajset stopinj iz doline navzgor, pridemo do velike viseče skale, ki ima majhno, komaj vatel široko in visoko žrelo, votel vhod v zemljo.

Človek, ki gre v to jamo, se mora pri vходу skloniti. Potem gremo nekaj časa, komaj sedem stopinj, v zemljo navzdol. Précej potlej pa pridemo v veličastno poslopje, ki ga je zidala in skladala roka samega vsemočnega Stvarnika.

Tukaj je vse zidano iz celega kamna, visoko, široko, da ni še do današnjega dne nihče prišel do konca. Le tu pa tam leži v tej visoki naravni dvorani kakšna debela in podolgovata skala, ki se je v kakšni veliki naravni prekuciji, pri kakšnem hudem potresu utrgala od kamnitega stropa. Take skale zapi rajo nadaljnjo pot v stranske rove.

Naprej pa je v neizmerni temni daljavi predrznežu pot še daleč odprta, tembolj, če bi hotel še naprej po vodi, po Krki, ki teče tu pod zemljo, bogve odkod. Vendar ne bomo natančno popisovali, kakšna je jama v daljavi, ostanemo kar pri kraju.

Ta jama je bila v nekdanjih časih okoli bivajočim stanovalcem pribelžiče in zavetje pred Turki. Tako je tudi leta 1475, ko se je godila

naša povest, privrela v jamo velika množica iskat zavetja.

Pred jamo sta stala na straži dva mlada kmeta z orožjem v roki, eden zgoraj, eden zdolaj. V jami pa, v obokani sredi pod zemljo, je ležalo in sedelo po raztreseni slami ljudi za tri vasi. Veliko ognjev je gorelo in obsevalo čudovito črno temo, ki se je širila po široki duplini in čarobno slikala kamniti strop, ki je groze visel ljudem nad glavami.

Med mnogimi ognji, pri katerih so kuhali ali se samo grelj posamezni ljudje, je bil poseben velik ogenj blizu vhodne odprtine, koder se je ven valil debel dim in koder so ves čas prihajali in odhajali, nosili drva ali hrano ali hodili žalostno pogledovat svoje domačije, katerih zadnji ostanke po dolini so, zažgani od turške roke, žalostno tleč sijali v temi.

Okoli tega velikega ognja se je bilo zbralo veliko krdelo možakov razne starosti: fant, mož srednje starosti, stavec za v grob. Skoraj vsi so imeli pri rokah cepce, okovane z železom, ali pa dolge, betičaste, črno ožgane grčavke ali kakšno drugo stvar. Med glasnim govorjenjem, ki se je razlegalo po jami in ki so ga čudno odbijale in oponašale kamnite stene nakopičenih skal, je bilo še najbolj slišati, kar so ti preprosti možaki iz naroda ugibali.

bo še

iz življenja naših far po Evropi

anglija

S spremembami našega javnega življenja je opaziti vse večje zanimanje slovenske mladine, ki prihaja v Veliko Britanijo iz različnih razlogov, tudi za življenje in delo naše katoliške misije. To se je v preteklosti le redko dogajalo, saj so se mnogi mladi ljudje bali prestopiti prag slovenske katoliške misije v strahu pred represivnimi posledicami ob povratku v domovino. Le upamo lahko, da se bo ta novi pristop mladine

do naših starejših rojakov na Otoku številčno še krepil.

V Sloveniji se je letos vršil *vseslovenski misijonski kongres*. Tudi katoliški Slovenci v Veliki Britaniji smo bili duhovno povezani z našimi misijonarji, med katerimi imamo lepo število znancev in prijateljev. V soboto, 12. oktobra, smo imeli *misijonski dan* v Bedfordu mašo in misijonsko tombolo ter srečolovom, da bi tako tudi mi po skromnih možnostih podprli naše slovenske misijone. Vsa zahvala za prijetno misijonsko prireditev gre požrtvovalnim rojakom v Bedfordu in seveda vsem, ki so na ta dan prišli od blizu in daleč. Lepa hvala prav vsem.

Za misijone so darovali: Franc Lapanja 50 funtov, ga. M. Grčar 20, Janez Prevc 20, Franc Volčina 20, ga. Nada Sekolec 20, Anton Žle 10, Ga. Zajc 10, N. N. 10, Marčela Klemenčič 10, N. N. 10, Stanko Stefančič 10, Lojze Slana 10, Filip Vidmar 10, N. N. 10, ga. Motalen 5, Jaka Kenk 5, dobček od pijače in hrane 15, tombola in srečolov 86 funtov.

Jesenski čas je bil lepa priložnost za obiske pri naših trpecih — bolnih in onemoglih rojakih. Med njimi je prav gotovo vsem rojakom dobro znani Ivan Erman, ki biva v domu starejših občanov v bližini Cardiffa v Walesu. Vedno se razveseli vsakega obiska, pa tudi med domačimi Valežani je Ivan zelo priljubljen zaradi svoje skromnosti in blage narave.

Osmrtnica — Slovenci iz Južnega Walesa so se na dan Vernih duš, 2. novembra, *poslovili* od naše rojakinje Ne-

Pokojna Neli Podpadec

li Podpadec iz *Hirwauna*, ki jo je Bog poklical k sebi po dolgi in težki bolezni dne 28. oktobra 1991.

Neli je bila doma iz Mirna pri Gorici. Luč sveta je zagledala na prvi pomladni dan, 21. marca 1926. Bila je prvi otrok osemčlanske družine Marušičevih. Z možem Marjanom sta živela v složnem in srečnem zakonu od leta 1957. Žal jo je kruta bolezen prizadela že pred mnogimi leti in ji izčrpala telesne moči.

Naše občuteno sožalje Nelinemu možu Marjanu, ki ji je vsa leta zvesto in vdano stregel, prav tako njenemu edinemu sinu Johnu in vsem sorodnikom pokojne Neli. Dobri Bog ji naj podeli večni mir in pokoj.

avstrija

PREDARLSKA

Romanje v Einsiedeln: Letošnje romanje je bilo v znamenju miru v naši domovini. Vesti, ki prihajajo, niso nič kaj rožnate. Vse bolj zaskrblijujoče pa je stanje na Hrvaškem, kjer divja vojna in oboroženi spopadi zavzemajo vse

Na Slovenskem dnevu v Bedfordu 1991

več ozemlja. Zato smo še toliko bolj prosili za mir, da bi po Mariji Bog uslišal naše prošnje in se usmilil narodov, ki živijo v tako težkih razmerah.

Romarsko mašo je tokrat opravil mariborski škof dr. Jožef Smej skupaj z izseljenskimi duhovniki. Pod oboki močgne cerkve se je oglasila slovenska pesem. Iz domovine je prišel cerkveni pevski zbor iz Šmartnega pod Šmarno goro. Pridružili so se jim še drugi pevci, tako da se je slovenska pesem slišala po vsej baziliki.

V nagovoru je škof utrjeval zaupanje do Marije, kljub negotovim in težkim časom, ki jih preživljamo, posebno v domovini. Človek pa je preživel še hujše čase. Z močno vero v samega sebe in v Boga bo premagal ovire in naj z zaupanjem gleda v prihodnost. Čas je v božjih rokah. Škof nam je prinesel tudi pozdrave iz domovine. Sledila je *birma* in tudi njim je namenil nekaj besed, ki bodo postali zreli kristjani. Ob pomoči botrov in staršev naj pogumno izpovedujejo vero tudi v tujini. Po maši so sledile pete litanije Božje Matere; najbolj priljubljena slovenska pobožnost, ko iz vseh grl zadonijo prošnje in klici k nebeški Materi. Vsa slovesnost se je zavlekla kar čez poldrugo uro. Nato pa srečanje zunaj, pozdravljanje in kosilo.

Kulturni program je popestril pevski zbor iz Šmartnega pod Šmarno goro z narodnimi in umetnimi pesmimi. Domači pevski zbor Slovenija in drugi nastopajoči so dopolnili program. V prijeten družbi, kramljanju in izmenjavi misli in doživetij preteklega leta in ob načrtih za prihodnost se je končalo naše romanje. Z željo, da se spet snidemo drugo leto, smo se poslovili od rojakov iz domovine in onstran meje.

Planinska maša: Jesenski čas ima posebno privlačnost. Ljudje gredo radi v naravo. Govzd je odet v razkošje raznovrstnih barv. Planine vabijo človeka v svoj objem. Ob lepem vremenu je od tod čudovit pogled po dolini in gorah, ki kot venec obkrožajo deželo. Nekatere župnije imajo v tem času skupinske izlete na planine in mašo na prostem. Čudovito doživetje Boga v naravi!

Tudi Slovenci imamo vsako leto planinsko mašo. Letos smo si izbrali kraj Meschach nad Götzisom. Tu je izhodiščna točka za mnoge bližnje in dalj-

Náš župnik na obisku pri Ivanu Ermanu v Walesu

ne kraje, zahtevne in manj zahtevne planinske ture. V kraju samem je lepa cerkva in je vsako nedeljo maša. Privabi mnogo turistov, ki se potem razidejo na vse kraje.

Napovedana maša in srečanje je bilo ob 10.30. Vreme ni bilo preveč obetavno za izlet v planine. Najbolj požrtvovalni in vztrajni so le prišli. Avstrijci so obhajali zahvalno nedeljo, zato je bilo okrog oltarja polno poljskih pridelkov, na oltarju pa hleb kruha — simbol vsega človeškega prizadevanja in ohranjanja. Mi smo pa obhajali Slomškovo nedeljo — spomin na velikega Slovence in škofa, ki ga zgodovina nanovo odkriva. Namreč vsa leta po vojni se o njem ni smelo javno govoriti in pisati. Priporočili smo se mu in prosili za slovenski narod, da bi dosegel svojo samostojnost.

Po maši so se najbolj pogumni podali na planine, drugi se odpeljali v bližnjo gostilno, nekateri pa naravnost domov. Priložnost je bila dana, da tudi planinci pridejo na svoj račun in se enkrat na leto zberejo nekje v planinah k skupnemu bogoslužju.

LINZ

V nedeljo, 13. 10. 1991, smo bili zopet *na izletu* v Salzburgu. Med vožnjo od Linza proti Salzburgu smo si ogledali Mondsee in se potem odpeljali

po stari cesti proti Salzburgu in občudovali lepa naselja in čudovito naravo. Po kosilu v Salzburgu smo šli na hrib, ki se vzpenja nad mestom, in bili navdušeni nad lepoto poznanege mesta Salzburg. Ogledali smo si tudi pivovarno, nato pa smo se odpeljali v Freilassing, kjer smo imeli popoldne ob štirih slovesno mašo s Slovenci iz Freilassinga.

Po maši nas je g. Janez Čuk povabil v gostilno, kjer nam je pripravil dvorano za zabavo. Za vesele slovenske viže sta nam poskrbela g. Jože Lanšek iz Freilassinga in naš harmonikar g. Zlatko. Ob sedmih zvečer smo se v veseljem razpoloženju vrnili domov. Lepa hvala vsem sodelavcem, posebno pa ge. Grandovec, ki nam je poskrbela kar dva avtobusa!

V soboto, 26. 10. 1991, je bil v uršulinski cerkvi v Linzu *krščen* Aleksander Lesjak. Župnik Ludvik Počivavšek je imel krstni obred v slovenskem in nemškem jeziku. Na krstno pojedino nas je bilo kar precej povabljenih. Dedek Leon je s ponosom za svojega vnučka plačal pojedino. Staršem kakor tudi starim staršem in otroku želimo vsega dobrega in božjega blagoslova!

V nedeljo, 3. 1., smo pa v klubu praznovali *rojstni dan* g. Viktorja Kereca. Vedno se trudi, da bi bilo v naši skupnosti vse v najlepšem redu, in kjer

Po krstu Aleksandra Lesjaka iz Linza v uršulinski cerkvi.

Linški Slovenci na izletu pred cerkvijo v Freilassingu.

belgija

LIMBURG-LIÈGE

XXXI. Slovenski dan v Belgiji. — 12. oktobra smo v Eisdenu slavili XXXI. Slovenski dan. Slovesnost smo začeli s službo božjo ob 16. uri. Sledil je kulturni program, kjer so nastopili naši najmlajši iz Biba šole pod vodstvom g. Anice Varzsak-Kos in g. Poldeta Cverleta. Pevske točke so posredovali mešani zbor Zvon iz Holandije pod vodstvom g. Barta Meijisa ter mešani in moški zbor Slomšek iz Belgije pod vodstvom g. Viliija Roglja. Napovedovalec je bil predsednik g. Stani Revinšek. O razmerah v Sloveniji je govoril g.

Lojze Sočan, zastopnik slovenske vlade v Bruslju. Program je obogatila tudi hrvaška plesna skupina iz Liègea.

Za prosto zabavo je poskrbel orkester Statenberg iz Nemčije.

Slomšku moramo biti hvaležni, ker že tri desetletja z dobro pripravljenimi prazniki vzbuja in goji smisel za kulturne, narodne in verske vrednote.

Posebno hvaležnost in priznanje pa dolgujemo našim kulturnim delavcem, pevcem, šolnikom in društvenikom, ki že desetletja veliko časa in moči po-

Za zaključek so vsi zbori skupno zapeli našo himno *Žive naj vsi narodi* . . .

je potrebno, nam takoj priskoči na pomoč. Da nas je tako hitro spravil v dobro voljo, je povzročila steklenica z domačim žganjem, ki ga nam je prinesel iz domovine Viktor; v klubu nam je še plačal vso pijačo. Žena Gizela nam je pa napekla potic. Viktorju želimo še mnogo zdravih in veselih let, obema pa se lepo zahvaljujemo!

Seveda pa tudi pri nas ni vse postlano z rožami. Poleg drugih bolnikov nam je *zbolel* tudi sin našega organista Zoreta, Ivan Zore. Na zdravniškem pregledu v bolnišnici so zdravniki ugotovili, da je tik pred meningitisom. Tako so v zadnjem trenutku odkrili nevarnost in ga s težko operacijo rešili pred najhujšim. Želimo mu skorajšnje okrevanje!

Opozarjamo še enkrat vse slovenske rojake v Linzu in okolici, da zadnjo nedeljo v mesecu *ni* slovenske maše, drugače pa vse praznike in ostale nedelje. To je bilo že večkrat povedano v cerkvi in tudi objavljeno v Naši luči.

Red slovenskih maš za božične praznike bo naslednji: 24. 12. ob 22. uri polnočnica, 15. 12. ob 9.30, 26. 12. ob 16. uri popoldne, 26. 12. pa bo po maši božičnica v našem centru.

1. 1. 92, na Novo leto, maša kot vsako leto odpade!

6. 1., za Sv. tri kralje, bo maša kakor ponavadi ob 9.30. Vsem rojakom, ki greste domov, želimo blagoslova polne božične praznike in mirno in zdravo leto 1992.

Naš kulturni program je obogatila hrvatska plesna skupina iz Lièga.

svečajo naši skupni stvari. Ti nas v častni luči predstavljajo tujemu svetu, kar je za novo slovensko državo, ki si v mukah in negotovosti utira svojo pot, izredne važnosti. Mi nimamo „črnega zlata“, petroleja, a za vsako skupnost, tudi za našo skupnost in našo državo so tisti, ki vedo, kaj so in kaj hočejo, tisti, ki se zavedajo svojega poslanstva kot ljudje, kot Slovenci in kot kristjani, važnejši kot zlato. In, hvala Bogu, imamo nekaj takih ljudi! Zato ne dvomimo, da bodo Slovenski dnevi še naprej nudili ne samo zabavo in družabnost, ampak tudi čistili pojme, oblikovali našo politično miselnost, opozarjali na naše cilje in vabili k sodelovanju za vse, kar je lepo, koristno, potrebno in plemenito.

Novo ognjišče: V St. Martinus de Berg je naš sodelavec g. Zvonko Mrak popeljal pred oltar svojo nevesto gdč. Wilmo van Marsenille.

Iskreno čestitamo in voščimo vso srečo!

G. Zvonku se zahvaljujemo za njegovo naklonjenost v preteklosti. Upamo, da sme naša skupnost še naprej računati na njegovo sodelovanje.

Nova članica božjega ljudstva: V družini Kavše Anton-Buntinx v Winterslagu se je rodil tretji otrok, hčerka Nathalie. Iskreno čestitamo in želimo obilje božjega blagoslova.

Jubilej: Ga. Ani Globokar-Lube je kot voditeljica vodnega baleta v Maasmechelenu slavila 10. obletnico uspešnega delovanja v tem lepem, a malo poznanem športu. V skupini deluje tudi njena hčerka Petra.

Iskreno čestitamo in voščimo obilo uspehov.

francija

PARIZ

Maša za Slovence je vsako nedeljo ob petih popoldne v cerkvi sv. Terezije Deteta Jezusa, poleg Slovenskega doma.

Na sveti večer (24. 12.) bo nočna maša ob desetih zvečer, priložnost za spoved od devetih naprej;

na božični dan bo maša ob petih popoldne;

na Silvestrovo (31. 12.) bo zahvalna maša ob osmih zvečer;

na Novega leta dan ob petih popoldne.

Društvo Slovencev vabi na silvestrovanje: ob osmih zvečer bo v cerkvi zahvalna maša, nato v dvorani slovo od starega leta in pozdrav novemu.

Župnijski pastoralni svet, čigar namen je, da pomaga pri pastoralnem delu v župniji, je na svoji seji 27. 10. izvolil za predsednika prof. Cirila Valanta.

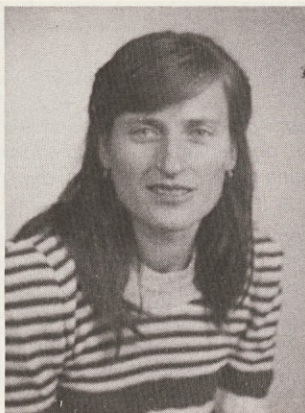
Septembrska številka francoske revije LA VIE, prinaša dolg članek s slikami o delu slovenskega misijonarja *Pedra Opeka za najbolj revne na Madagaskarju*: Le père Pédro bâtit la cité du courage. Nekaj nam je o tem svojem delu povedal pri maši 3. 1., ko je somaševal pri nas. Kot kapljico smo prispevali skromno zbirko misijonske nedelje (1000 F).

Gospa Antonija Londener, roj. Simčić, iz Anhovega, bo 18. 12. praznovala svojo 80-letnico. Skupaj se je bomo spomnili v nedeljo, 15. 12., pri maši, ki bo darovana po njenem namenu. Že sedaj ji želimo še mnogo zdravih in prijetnih let.

V francoskem parlamentu je 20. 10. govoril predsednik slovenskega parla-

Naši najmlajši so na Slovenskem dnevu nastopili z besedo, pesmijo in plesom.

Pok. Štefanija Pečjak
iz Villers-Cotterets.

menta dr. France Bučar, 21. 10. pa je v Institute Français des Relations Internationales slovenski minister za kulturo dr. Andrej Capuder v odlični francoščini prikazal Slovenijo kot deželo, ki je zrela, da se uveljavi kot samostojna država.

VILLERS-COTTERETS (Aisne)

V nedeljo, 3. 11., se je izteklo zemeljsko življenje gospé Štefaniji Pečjak, doma iz Šmihela pri Žužemberku. V maju je imela 40 let. V Francijo je prišla v januarju leta 1970, kjer se je poročila z Jožetom Pečjakom, s katerim sta si zgradila lep dom in prijetno ognjišče. Rojaki in znanci so 6. 11. napolnili cerkev, kjer sta prelat Čretnik in domači francoski župnik opravila pogrebno mašo. Težko preizkušeni družini — možu Jožetu, sinu Jeanu in hčerki Isabelle — izrekamo iskreno sožalje. Naj nas vse tolaži vera, da se bomo zopet dobili pri od mrtvih vstalem Kristusu.

AUMETZ

Z žalostjo sporočamo tudi v Naši luči, da je 28. oktobra po dobrih treh tednih neuspešnega zdravljenja v bolnici umrla gospa Pišlar v 79. letu starosti. Gospa je bila vneta za dobra dela. Marsikaj v naši skupnosti je „držala gor“. Na primer mašno petje v cerkvi. Razdeljevala je Našo luč v Aumetzu. Pobirala naročnino. Bila nam je zgled krščanskega življenja. Ne samo, da je

hodila redno k nedeljskim mašam, ampak tudi med tednom. In če ni bilo slovenske maše, je šla k francoski. Na romanjih ni manjkala. Zavedala se je, kakšno ceno ima slovenstvo, saj je videla, s kakšno odločnostjo so ga branili, ko je bila še doma v Godoviču, nadškof Sedej in drugi slovenski zavedni odgovorni ljudje.

Ni mogla biti brez dela. Zнала se je zaposliti. Pletla je razne namizne prtičke in jih pošiljala v misijone v Afriko. Rada je pomagala. Rada je brala, rada je molila, rada je pela. Še posebej v cerkvi. Po obhajilu največkrat tisto: Duša Kristusova posveti me . . . En dan pred smrtjo je bila previdena in naslednji dan mirno v Gospodu zaspala, ne da bi kdaj tarnala nad bolečinami.

Veliko, veliko ljudi se je zbralo k njeni pogrebni maši, ker je bila res priljubljena, in jo ob koncu le-te poškopilo z blagoslovljeno vodo.

Naj ji bo Bog sam, v katerega je upala, ga molila in mu pela, bogato plačilo. Naj ji poplača vsa dobra dela za slovensko skupnost v Aumetzu.

Naj omenimo tudi, da je že na nedeljo 20. oktobra nenadne smrti preminil g. Franc Gantar. Bil je star čez 60 let in samski in ni dosti zahajal med Slovence.

PAS-DE-CALAIS in NORD

Zadnji mesec v letu s svojimi prazniki združuje naše cerkveno občestvo in povezuje družine. Sv. Barbara nas bo zbrala k daritvi in k skromni zakuski. Miklavževanje bo razveselilo naše najmlajše v nedeljo, 15. decembra, ob 16. uri, v župnijski dvorani Méricourt.

Polnočnici bosta v Bruay-en Artoisu ob 18. uri, v Méricourtu pa ob 24. uri, božične maše pa po nedeljskem redu.

Na praznovanje božične skrivnosti se bomo pripravili z duhovnimi obnavami: *Tourcoing* 1. decembra v kapeli pomočnic Duš v vicah ob 16.30; *Armetieres* v cerkvi sv. Terezije ob 16. uri v nedeljo, 8. decembra; *Carnierres* pri Cambrai v soboto, 21. decembra, ob 19. uri; *Croissilles* v nedeljo, 22. decembra, ob 16. uri; *Lievin* v soboto, 7. decembra, ob 17. uri.

Pridite številni, božje Dete vas čaka!

Zakrament sv. zakona sta si dala Didier Switala in Ana Wasseur. Naj ju spremlja božja pomoč in varstvo!

Blagoslovljen božič in milosti polno novo leto 1992!

FREYMING-MERLEBACH in okolica

Kar malo nazaj bomo pogledali in poročali, kako nam poteka življenje od tedaj, ko smo pogledali v počitniške mesece. Vojne razmere v Sloveniji so marsikomu preprečile željo priti do svojcev, obiskati prijatelje, ogledati si domače slovenske lepote. Strah vojne je tudi marsikomu pretrgal nit lepih počitnic.

Moramo pa povedati, da smo imeli kar lepo vrsto prilik *medsebojnega srečevanja*. Zbrali smo se v velikem številu na Marijino vnebovzetje ob mlinu v Thicourtu. Imeli smo kar celodnevno srečanje. Ob 10. uri je bila maša na prostem, nato opoldan kosilo in veselo vzdušje se je nadaljevalo tja do večera.

Ob mlinu so se tudi v avgustu združili mladina in župnik Kamin. V zbranosti in molitvi so preživeli tridnevne *duhovne vaje*.

Nato smo *prvo nedeljo v septembru* imeli *praznik* v Stiring Wendelnu. Ta praznik se ponavlja že nekaj let. Letos smo se tam še na večjo željo zbrali, ker je marsikomu manjkalo koščka domovine. Tu ni manjkalo ničesar, kar ima slovenski človek rad, ne potice ne štrudlja ne pijače in ne slovenskih melodij. Pridružilo se nam je tudi veliko domačinov. Za lačne želodce so bili tudi na razpolago dobri čevapčiči. Vsem, ki ste z dobro voljo in pridnimi rokami pomagali, Bog plačaj. In še naprej skupaj držimo, da bo naša skupnost vedno močnejša.

V Merlebachu je vsako nedeljo ob 10. uri slovenska maša. Pride nas vedno toliko, da kapelo napolnimo.

Nadaljujejo se redno mesečna celodnevna srečanja. Kot je že omenjeno, je ob 10. uri slovenska maša, nato je skupno kosilo v dvorani. Vsakdo, ki želi, se lahko pogosti z dobrim toplim kosilom. Naše kuharice se zares potrudijo, da jed vsakemu odlično tekne in tudi ne pozabijo na slaščice. — Vab-

ljen in dobrodošel je vsakdo. Popoldan se iste nedelje zberemo pri litanijah, zahvalimo se za lepo preživeti dan in prosimo našo nebeško Mater za nadaljnje moči in zdravje, da se bomo lahko še naprej iz meseca v mesec srečevali s prijatelji in znanci, ki se včasih prav od daleč pripeljejo.

Mesec december je vedno bogat s prijetnimi srečanji. 3. decembra bo ponovno srečanje. Zbrali se bomo ob 10. uri pri maši, gost tega dne bo Albert Krapež. In sv. Miklavž bo tudi prišel med nas, razveselil nas bo in obdaril vse naše malčke.

December je tudi mesec priprave na lepe božične praznike. Adventni čas, čas molitve in spokojnosti.

K božičnim praznikom želimo, da bi novorojeno dete prineslo v vsako družino božji blagoslov.

Polnočnica bo ob 22. uri v kapeli Slovenske misije.

Silvestrovo: Kot že nekaj let organiziramo silvestrovanje, tako si tudi letos tega veselja ne bomo prikrajšali. Pridružite se nam! Glede prijav in ostalega bo pravočasno obveščeno v časopisu.

nemčija

„V misijonskih deželah je še veliko revščine, bolezni in drugega trpljenja; daj Cerkvi v teh deželah dovolj dobrotnikov . . .“ To prošnjo je izrekla Tatjana Jejčič iz Stuttgarta pri misijonski maši v Esslingenu 29. 9. 1991.

Slovenke stuttgarške župnije na duhovni obnovi v Obersasheimu na Badenskem 26./27. oktobra 1991. Študirale so sveto pismo.

STUTT GART

Bili smo na božji poti. — Na praznik Vseh svetnikov smo tudi letos poromali k Ave Mariji v Deggingen. Udeležba je bila proti pričakovanju zelo dobra, saj je šlo veliko rojakov v tem času domov, da obišejo grobove svojcev.

Na zahvalnem romanju v Deggingenu smo se počutili kot družina potujoča, na kraj miru, sreče in večnega življenja. Prav to je tudi smisel krščanskega življenja. K temu razmišljanju nas je vodila jesenska narava, spomin na pokojne in pridiga gospoda Janeza Demšarja, iz katere smo izluščili misel: „Prava življenjska pot je pot izpopolnjevanja in posvečenja, dokler ne dosežemo cilja, za katerega smo ustvarjeni.“

V petih litanijah po maši smo se posebej povezali z božjo Materjo, Kraljico miru, ki ga potrebujemo v osebem življenju in v naši domovini.

Pesem slavčkov izpod Triglava. — V nedeljo, 27. oktobra, je bilo naše mesečno srečanje v Esslingenu nekaj izrednega. Med nas je prišel železničarski mešani pevski zbor Tine Rožanc iz Ljubljane in nastopil z verskimi in narodnimi pesmimi. Pri maši smo slišali Brucknerjev Graduale, Mozartovo skladbo Bog je naše zatočišče ter Galusovo pesem O Gospod Bog. Dožive-to je zbor zapel tudi Benedictus in Ave Marija.

Po maši je prišlo 38 pevcev na stopnice pred oltar. Takrat se je oglasila slovenska duša: Pa se sliš', Pojdem v Rute, Gor čez jezero, Rasti rožmarin, Tamar . . . in še štiri druge melodije so

Slovenski muzikantje iz Sindelfingena na Württemberskem s „fajtonarcami.“ Ob prazniku v septembru 91 so razveselili staro in mlado na mestni ulici.

privrele iz srca slavčkov izpod Triglava in dosegle srca 250 navzočih rojakov.

Pevovodju, gospodu Ribariču, tudi na tem mestu priznanje in zahvala. V dokaz, da tudi izseljenci radi pojemo, smo vsem pevcem poklonili našo pesmarico Zapijmo fantje, v orientacijo našega življenja na Württemberškem pa je dobil vsak po en izvod Naše luči.

Zbor Tone Rožanc se je mudil v Stuttgartu na povabilo nemškega železničarskega pevskega zbora v tem mestu, kjer je nastopil na predvečer za nemške poslušalce. Ko je voditelj zbora izrazil željo, da bi nastopil tudi za Slovence, smo ponudbo z veseljem sprejeli.

Študij svetega pisma. — V soboto in nedeljo, 26. in 27. oktobra, se je 33 slovenskih žena in deklet udeležilo duhovne obnove v Obersasheimu na Badenskem. Dr. Janez Zdešar jih je popeljal v svet svetega pisma, v ustroj in vsebino, kakor tudi v zgodovinsko ozadje te najbolj razširjene verske knjige. Poglobitev v božjo besedo vodilne knjige naše Cerkve je udeleženske napolnila tudi k zakramentom in bolj doživljajevetem bogoslužju.

Da so bile udeleženske s potekom tega duhovnega srečanja zadovoljne, pričajo njihove pismene izpovedi. „Uvod v sv. pismo, splošna razlaga o uporabi in branju sv. pisma mi je bila že dolgo nujna potreba in želja . . . Tudi želje in težnje žena, ki so jih tako stvarno prinesle v debato, so nam vsem prinesle novih spoznanj,“ je zapisala ena od njih. „Nisem si mislila, da se bomo tako dobro razumeli in pogovarjali. Moram reči, da nisem bila do današnjega dneva na pravi poti k Bogu. Ali videla sem, da mi tudi on lahko veliko pomaga . . .“ je zapisala druga.

Gobe, gobe — jurčki, jurčki. — Oktobra so rastle gobe tudi v gozdovih okrog Stuttgarta. Ugodne prilike, da dopolnijo družinske blagajne, se je poslužilo tudi več Slovencev. Tako je družina NN iz Dolenjske, ki živi v Stuttgartu, zaslužila pri gobah kar 7000 DEM. Kaj bodo rekli ob tem Dolenjci v Sloveniji! Ta vsota jim vendar pomeni celoletni zaslužek.

Sočutje s hrvaškimi begunci. — „V

Kočevoju imamo hišo. V doglednem času se ne nameravamo vračati domov. Hiša je opremljena in v njej lahko stanujeta dve družini. Hrvaški begunci so taki reveži. Za prehodno dobo gredo lahko v našo hišo. Posredujte to ponudbo naprej . . .“ tako se je glasil nenavaden telefonski klic v našo pisarno v Stuttgartu. Posnemanja vredna ponudba!

OBERHAUSEN

Kadar je treba napisati poročilo o življenju v naši misiji, se zazdi nemalokrat, da skoraj ni ničesar v tem zadnjem času, kar bi bilo vredno povedati še naprej, vsem vam, ki berete Našo luč. Tedaj je treba nekako premagati strah pred poročilom o „nepomembnostih in vsakdanjostih“ našega življenja. Saj je vse to vendar življenje ljudi, teh, ki smo tu, na tem koncu Evrope, Nemčije, v tem in tem mestu Vestfalije, Porurja, Posarja, . . . Življenje pa nikoli ni nepomembno, čeprav je sestavljeno iz drobnih vsakdanjosti.

Brskanje po dnevih preteklega meseca (od našega zadnjega poročanja) je navrglo nekaj takih misli k občutku, da vse tu pri nas teče svojo, že vsem znano pot. Naj torej naštejemo nekaj teh drobnarij.

Z veseljem opazujemo, da se obuja na področju „marsovcov“ (to ime nam je dal g. Stanko že pred leti, mišljena pa je okolica Moersa) spet *družabni del srečanja* po maši. Bilo je nekdanje tako, da smo se vsakokrat v večji ali manjši skupini zbrali v Don Boscovem domu. Pa je zamrlo, ko ni bilo več starega prijaznega oskrbnika. Sedaj se zbiramo kar v manjšem prostoru v hiši pri cerkvi. Tudi na tem mestu bi radi povabili rojake, da si nedeljsko popoldne po slovenski maši prihranijo za slovensko skupnost. V decembru bo seveda srečanje v domu, kamor nas bo povabil sv. Miklavž.

Prvi dnevi novembra so bili seveda v znamenju praznika Vseh svetnikov in molitvenega spomina na naše rajne. Prav to leto je med nami preminulo sorazmerno veliko ljudi. Starih in mladih. Obenem je nerazumno pobijanje v vojni na Hrvaškem seglo do naših src. Molitve na pokopališčih v Essnu in Oberhausnu so zaobjele vse na našem

področju pokopane rojake, posebej umrle v preteklem letu.

Prvič smo imeli *slovensko mašo v Hammu*, mestu, ki leži severovzhodno od Dortmundu. Če bi bilo na tem področju veliko Slovencev, bi najbrž imeli to priliko že mnogo prej in redno. Raztresenost in razdrobljenost slovenskih družin in posameznikov narekuje, da skušamo vsaj občasno ponuditi priliko za takšna srečanja tudi na področjih, kjer ne moremo pričakovati, da se bo zbralo veliko ljudi. Tako vabimo tudi na tem mestu vse Slovence, da s posebno skrbjo spremljate te ponudbe in se pridružite. Srečanje seveda ni namenjeno samo kristjanom, ampak vsem Slovencev tega področja. Kristjani ga le začnemo z mašno daritvijo, da kličemo na vse božji blagoslov.

V Essnu smo imeli v organizaciji slovenskega društva Bled *martinovanje*. Tokrat je bila prvič za začetek tudi maša, ki jo je popestrilo petje ansambla Krt iz Stranj pri Kamniku. Ista skupina je potem v dvorani pripravila tudi koncert in zabavala zbrano družbo ves večer.

INGOLSTADT

20-LETNICA SLOVENSKE ŽUPNIJE V INGOLSTADTU

V šestdesetih letih so naši rojaki masovno odhajali v zahodnoevropske države za zaslužkom. Bili so to mladi ljudje, ki so verižno odhajali v neko „obljubljeno deželo, kjer teče mleko in med“; včasih tudi z željo po doživetjih. Vendar pa so kmalu začutili vso težo tujine; mnogokrat so doživljali ponižanje in osamljenost. Posebno težko je bilo ob koncih tedna. Slovenska Cerkva — takrat samo delno v izgnanstvu s škofom Rožmanom — jim je kmalu priskočila na pomoč v njihovih stiski. Škof Rožman je poslal v evropska mesta, kjer je bilo največ naših rojakov, duhovnike iz vrst povojnih beguncev. Tako so nastajale slovenske župnije po deželah Zahodne Evrope. Po sedemdesetem letu pa so poslali slovenski škofje za dušno pastirstvo med slovenske zdomce prve duhovnike iz domovine. V jeseni 1971 je prišel v Ingolstadt gospod Feliks Grm. Z njegovim prihodom je bila v Ingolstadtu ustanovljena slovenska župnija, ki obsega

področje treh škofij: Eichstätt, Bamberg in Regensburg. Septembra 1975 je prevzel to župnijo gospod Vili Stegu, ki jo je vodil vse do svoje nenadne smrti 26. septembra 1989. Nekaj mesecev je začasno upravljal župnijo misijonar pater Janze Mlakar. Od junija 1990 je župnik v Ingolstadtu Stanko Gajšek.

Leta so minevala in začasno bivanje v tujini se je zavleklo v desetletja. Tako je slovenska župnija v Ingolstadtu dočakala 20. obletnico delovanja in duhovnega poslanstva med svojimi rojaki. Ob tej priliki je bila v soboto, 19. oktobra, praznična slovesnost. Na praznovanje so prišli tudi gostje iz Slovenije. Popoldne je nadžupan Peter Schnell sprejel v mestni hiši ministra Dularja, mestne predstavnike iz Murske Sobote, škofa Smeja, delegata Zdešarja in druge. Ob štirih popoldne je bila v münsterski cerkvi slovesna maša, ki jo je vodil ob somaševanju devetih duhovnikov škof Smej. Mašno slovesnost sta povzdignila slovenski moški pevski zbor in mladinska skupina z Dunaja. V mašnem nagovoru je škof poudaril pomen molitve in zakramentalnega življenja za ohranitev vere in življenja v skupnosti.

Po maši je bilo v bližnji dvorani praznično srečanje. Drugi dan smo nadaljevali praznovanje pri naši maši v Nürnbergu, ki jo je spet vodil škof Smej. S škofom so prišli Slovenci iz Ingolstadta v slikovitih narodnih nošah, ki vedno zbujajo občudovanje pri Nemcih. Pri maši so bili tudi gostje z Dunaja, ki so zopet med mašo lepo zapeli; moški zbor je po maši zapel še nekaj slovenskih narodnih in umetnih pesmi. „Dunajčani“ so si še ogledali mesto, nato pa smo se zbrali za nekaj časa v prijazni slovenski gostilni. Popoldne se je škof od nas poslovil in se vrnil v domovino. S seboj pa je ponesel vtise s srečanja z rojaki.

Praznična maša ob 20. obletnici slovenske župnije v Ingolstadtu.

MÜNCHEN

Na Martinovo soboto so nas obiskali mladinci iz Škofje Loke. Pripeljal jih je njihov skrbni in požrtvovalni župnik g. Alfonz Grojzdek. Kar 28 jih je bilo.

Naši mladinci so se obiska zelo razveselili. Prišlo jih je 16, kar je več kot običajno. Srečanje smo pričeli z mašo in nadaljevali ob prigrizku, ki ga je pripravila naša socialna delavka. Svoje kuharske veščine pa so pokazale tudi nekatere mladinke, ki so spekle različne vrste peciva.

Škofjeločani so nam opisali svojo dejavnost. V treh mladinskih skupinah se jih zbira čez 60. Dejavno skrbijo tudi za lepoto bogoslužja kot pevci, ministranti in zakristani. Zbirajo se na duhovnih vajah v Stražišču, sodelujejo s skupino Kres in pri slovenskih skavtih, ki skušajo po mnogih letih spet obnoviti to plemenito organizacijo. Seveda

radi potujejo; posebno študenti, ki se redno udeležujejo tezejskih srečanj širom po Evropi.

Naši mladinci so bili kar malo v zadregi, ko so predstavljali svojo dejavnost. Dva bereta berila pri nedeljskih mašah, štirje poučujejo svoje mlajše vrstnike v sobotni slovenski šoli, vsi sodelujejo na župnijskih prireditvah z nastopi, pa tudi kot zvesti sodelavci pri pripravi odra, kulis, dvorane in tisoč drugih podrobnosti, ki so potrebne za

Dva utrinka iz mladinskega pogovora po skupinah. Vsak mesec se dobimo in se pogovorimo o tem, kar nas najbolj zanima.

harmoničen potek naših srečanj. Posomezniki pa so se vključili tudi v župnijski pevski zbor. „Münchenčani“ radi potujejo. Obiskali so slovenske skavte v Logarski dolini, vzdržujejo redne stike z vrstniki iz Oberhausna. Februarja načrtujejo obisk pri berlinskih Slovincih. Veseli so bili skupnega srečanja vse slovenske mladine, ki je bilo letos v Königsteinu. Vsako leto pa se zberejo tudi na duhovni obnovi.

Sobotni spoznavni večer je izzvenel v kletnih prostorih našega župnišča. Ob petju, glasbi, skečih, šalah in prijetnem pogovoru. Kar preskopo nam je bil odmerjen čas, so potožili nekateri, ko so se morali zvečer ločiti. Mladi Ločani so prenočili pri naših družinah. Veliko so si imeli povedati. Tako, da pogovor po domovih ni zamrl še pozno v noč.

V nedeljo so si mladi skupno ogledali bavarsko prestolnico. Lepote mesta jim je doživeto razkazal g. Lojze Grojzdek, eden najbolj zvestih sodelavcev naše fare. Ker je bil mraz, so bili vsi veseli obilnega kosila v gostoljubni Vovkovi gostilni, kamor Slovinci radi zahajamo.

Višek srečanja pa je bil pri nedeljski maši. Naši župljani so pozorno prisluhnili ubranemu petju mladih Ločanov in kleni pridigi njihovega župnika g. Alfonza Grojzdka. Bilo je lepo, izvrstni fantje in dekleta, so v en glas zatrjevali naši mladinci, ko so se poslavljali. Upajo, da se bodo spletene vezi z nadaljnjimi srečanji utrdile.

Naša zahvala pa gre predvsem g. Lojzu Grojzdku, ki je obisk pripravil, ga spretno organiziral in sijajno izpeljal.

POMOČ BEGUNCEM V SLOVENIJI IN NA HRVAŠKEM

Med številnimi prispevki pomoči za begunce je v četrtek, 31. oktobra, v Maribor prispela velika pošiljka hrane, zdravil, oblek in igrač, namenjena organizaciji Karitas za begunce v Sloveniji in na Hrvaškem.

Pobudnica humanitarne pomoči je bila *gospa Ottilija Jung*, doma iz Kungote, ki že vrsto let živi in dela v Homburgu, ZRN. S pomočjo sodelavcev, predvsem z g. Lorenzom Kochom, vodjem doma Jugeddorf v Homburgu ob reki Saar, g. Hansom Sigmarjem Mich-

lingom in s sodelovanjem Karitasa v Homburgu, je zbirala oblačila za odrasle in otroke ter nakupila zdravila in hrano. Številni Slovinci, Hrvati in Nemci iz pokrajine Saarland so dejavno in nesebično sodelovali v tej humanitarni akciji. Vrednost pomoči je ocenjena na 62.000 DEM.

Ker mariborska Karitas nima prostora za skladiščenje, so večino blaga — okrog 300 paketov — odpeljali na Hrvaško, v Mariboru so ostala predvsem zdravila, hrana in nekaj paketov oblačil. Gospa Jung je zdravila predala v mariborski bolnišnici. Njej velja tudi zahvala za uspešno izvedeno humano dejanje.

O zbiranju pomoči za begunce so pisali tudi številni časopisi v pokrajini Saarland, med njimi Homburger Wochenspiegel, Kreis Anzeiger, Saarbrückner Zeitung idr. O akciji so poročali po radiu Saarbrücken, v Homburgu pa so pred odhodom pripravili še odzivno tiskovno konferenco.

Ana Krajnc

nizozemska

Vedno više v skrivnostnem kraljestvu znanosti:

G. Frans Hochstenbach (28) iz Heerlena je letos na Kraljevi univerzi v Leidenu promoviral za doktorja medicine na podlagi teze Assembly of the human T cell receptor — CD 3 complex.

Dr. Frans je dovršil gimnazijo v St. Bernardus kolegiju v Heerlenu. Nato je tri leta študiral biologijo na univerzi v Utrechtu. Naslednja tri leta je znanstveno deloval v nizozemskem Kanker institutu v Amsterdamu.

V septembru 1986 je doktoriral s „cum laude“ na univerzi v Utrechtu. Istega leta je sprejel povabilo prof. dr. J. L. Stromingerja za sodelovanje pri Dana Farber Kanker institutu, Harvard Medical School v Bostonu, USA. Leta 1988 je nadaljeval svoje študije o človeških T celicah v laboratoriju dr. M. B. Bremmerja na istem institutu.

V aprilu je odšel za eno leto na Medi-

cal School univerze Jutendo v Tokiju, Japonska.

Fransov oče je predsednik Zvona g. Hochstenbach, njegova mama pa je ga. Jančič.

Gospodu doktorju Fransu iskreno čestitamo k njegovim posegom v neznanost. Prepričani smo, da bo uspel storiti veliko dobrega v prid trpečemu človeštvu.

švica

MARTINOVANJE

V pisane jesenske barve odeta narava je med drugimi prometnimi vozili spremljala tudi kombi s celjsko registrsko številko na njegovi poti iz Slovenije skoz Avstrijo v Švico. V njem so se vozili zreški Fantje izpod Rogle s svojimi glasbili, naprošeni, da igrajo na letošnjem (sedemnajstem) veselem martinovanju v Biberistu pri Solothurnu.

Na koledarju piše: sobota, 9. november 1991. Dvorana v gostišču St. Urs je polno zasedena vsaj že pol ure pred začetkom veselega večera. Nekaj prostora je še na balkonu, vendar se ga nekateri nekoliko bojijo. Na sprednji steni je prvič pripeta slovenska zastava.

Ko je ura osem zvečer, se oglasijo Fantje izpod Rogle s svojimi glasbili in glasovi. Sledi enourni kulturno-zabavni program, ki ga spretno povezuje že izkušeni napovedovalec Milan (letos si je pri hoji moral pomagati z berglami — zaradi operacije v kolenu). Lepo je poslušati slovensko pesem, ki jo kot vezilo za Martinov(arski) dan podarijo obiskovalcem jesenske veselice Kranjci (moški kvintet iz Oltna), Slovenija (mešani komorni zbor iz Züricha) in dekliski duet iz Züricha ob spremljavi na harmoniko. Tudi oči morajo priti do svojega. Za to je poskrbela folklorna skupina Encijan iz Oltna, ki je ob Jakovi harmoniki predstavila splet narodnih plesov, ob Igorjevi harmoniki pa za sklep programa „mlinski ples“. Vmes je že Živko prejel priznanje za 10-letno požrtvovalno sodelovanje pri prireditvenem odboru. (To priznanje bi sicer

bil moral prejeti že lani skupaj z Janezom, a je zaradi smrti v sorodstvu namesto na martinovanje moral iti domov na pogreb.)

Za okrepčilo so bila med drugim na razpolago tudi domača jedila, gostilničar pa je poskrbel celo za Martinovo gos.

Fantje izpod Rogle so zavzeto skrbeli, da pete niso samo srbele, ampak se predvsem vrtele. Tja do treh ponoči so iz svoje notne zakladnice pobirali skladbe in napeve ter jih prek glasbil in grl pošiljali po dvorani. Da bi „vinsko praznovanje — veselo martinovanje“ (kot se je glasil napis na več od stropa visečih lepakih) bolj držalo, so malo pred polnočjo opravili še krst mošta.

Godci bi še godli, plesalci bi še plesali, pevci bi še peli — a je prišla ura tri, ko je treba nehati. Zadovoljni in veseli nad lepim večerom smo se začeli poslavljati z željo, da se drugo leto zopet srečamo, in z zavestjo, da nas povezuje nekaj, kar je zraslo na slovenskih tleh in iz česar smo tudi sami (z)rasli.

švedska

GÖTEBORG

V sredo, 6. novembra, je stockholmski škof H. Brandenburg v študijskem domu Johannesgarden zbral na posvet duhovnike, redovnice in redovnike, ki so vključeni v pastorcijo göteborgskega področja. Obravnavali so potrebe in perspektive katoliške šole, razvoj župnijskega življenja po razmejitvi na župniji Angered in Göteborg ter vlogo manjših liturgičnih središč v okviru omenjenih župnij.

Posebej so se dotaknili razmerja med krajevno župnijo in narodnim dušnim pastirstvom. Poskusi, da bi imeli nekajkrat na mesec mašo v Mölndalu in na Hisingenu, kjer je veliko katoličanov, ki imajo po 10 km do župnijske cerkve, se niso najbolje obnesli, ker so katoličani istega področja premalo povezani med seboj in ker med priseljenci ni dovolj zanimanja za liturgijo v švedščini. Nekateri so menili, da se dá iz tega zaključiti, kako ravno izključna navezanost na maše v svojem jeziku

prezračevanje

RESNICA O DOMOBRANSKI PRISEGI

Ker g. Mile Šetinc vztraja pri svojem prikazovanju domobranske prisege, ki ne ustreza zgodovinskim dejstvom (SLOVENEK, 25. okt. 91), naj zapišem renico o njej.

1. **Izključno odgovornost** za to, da so se najprej vaški stražarji, kasneje pa slovenski domobranci zatekli po pomoč k okupatorju, **je nosilo slovensko revolucionarno vodstvo**, ki je pod krinko OF oziroma NOB uresničilo stalinistično revolucijo za prevzem oblasti po vojni. Že prvo leto je v ta namen **likvidiralo nad tisoč Slovencev**, ki niso soglašali z uvedbo partijskega totalitarizma.

2. **Domobranci niso prisegli Hitlerju**. Za to trditev naj navedem dva avtorja, ki znanstveno proučujeta dogajanje v Sloveniji med zadnjo vojno.

— Janez Peršič je leta 1973 — torej še v svinčenih časih — zapisal, da ob pregledu vsebine prisege „lahko ugotovimo . . . , da **domobranci niso prisegli Hitlerju**. Besedilo govori le o skupnem boju z nemško vojsko, ki ji poveljuje 'vodja Velike Nemčije.'“ (Do-

mobranska prisega 20. aprila 1944. Prispevki za zgodovino delavskega gibanja XIII., Ljubljana 1973.)

— Mag. Boris Mlakar je leta 1990 ugotovil tole: „DMB (domobranski) štab je sicer, ko je bil soočen z zahtevo po prisegi, od generala Rösenerja zahteval prisego na slovensko zastavo in v izrazitem nacionalnem duhu, vendar s tem ni uspel. Formalno je bila prisega prostovoljna, a dejansko je šlo nemškimi oblastem za zunanjo potrditev lojalnosti, pri čemer je šlo tudi za vprašanje obstoja domobranstva. Odnosi med DMB in nemškim štabom so bili namreč zelo razgibani in v smislu konfliktnosti, ob tem pa DMB ni bilo politično enotno ter je bilo notranje 'prestreljeno' z raznimi ilegalnimi strujami, tudi četniškimi. Seveda pa **domobranci niso želeli (priseči), še manj, da bi prisegli Hitlerju**. Sicer pa Hitlerju niti niso prisegli . . . , le-ta je namreč v prisegi omenjen le po funkciji, v odvisnem stavku, ki se prisege pravzaprav ne tiče. Nemci pa so seveda to prisego priredili na njegov rojstni dan, in ob drugih slovesnostih tega dne je res nastal vtis o prisegi Hitlerju. To so seveda takoj razglasili nasprotniki in to se je

preprečuje, da bi se katoličani, ki so prišli z različnih vetrov sveta, vključili v skupno župnijsko življenje. Dejali so, da bi morali obseg maš v narodnih jezikih vedno bolj ožiti. Zlasti za tiste, ki imajo mašo v svojem jeziku vsako nedeljo. Škof Brandenburg pa je poudaril, da je dušno pastirstvo in bogoslужje v lastnem jeziku priseljencev posebna potreba in tudi s cerkvenimi dokumenti zagotovljena pravica vernikov, ki jo je v okviru možnosti potrebno upoštevati. Ne bi pa smeli zanemariti prilike, da pri vseh in posebno še pri mladih utrdimo čut pripadnosti krajevni župniji, da ne bodo izgubili svoje katoliške identitete. Od vsakega katoličana, ki dalj časa živi na Švedskem, se pričakuje najmanj to, da bo tudi pri švedski maši sposoben sodelovati z

glasno molitvijo. Zelo zgrešena je miselnost, zaradi katere nekateri hodijo k maši samo tiste nedelje, ko imajo mašo v svojem jeziku. „Tudi če bi bili na počitnicah kje na Kanarskih otokih, kjer jezika v cerkvi ne bi razumeli, smo dolžni vsako nedeljo iti k maši,“ je pristavil škof. „Samo po sebi je umevno, da švedščina pri bogoslужju ne more biti ovira za izpolnitev nedeljske obveznosti, saj se tudi pri drugih opravilih vsak priseljenec hitro poslučuje jezika svojega okolja.“

Krst. — Brigiti Golob-Vurnek in Vasilju Golobcu iz Kinne se je rodil prvorojenec. V soboto, 9. novembra, smo ga krstili na ime Sebastian v župnijski cerkvi v Borasu. Naj vztrajno hodi po poti vere za rast v modrosti pred Bogom in pred ljudmi!

vleklo do današnjega dne." (DEMO-KRACIJA, Ljubljana, 9. okt. 90).

3. O tem, kdo je bil mišljen v prisegi pod „zavezniki“, proti katerim se bodo domobranci bojevali, je zapisal škof Rožman: „**Zavezniki komunistov**“ = vem čisto točno, da so z domobranske strani bili mišljeni vsi **tisti, ki so kakorkoli podpirali komunistične partizanske odrede**, v prvi vrsti je mišljena OF. Tako so mi vodilni oficirji sami povedali, ki so prvotno Rösenerjevo besedilo odklonili in predložili svoje . . . General Rupnik je pri sodni razpravi sicer trdil, da so pod izrazom „zavezniki komunistov“ bili mišljeni zapadni zavezniki — pa to je bilo kvečjemu njegovo osebno mnenje, oficirji domobrancev niso tako mislili in tudi niso v tem smislu prisegli.“ (Dr. Jakob Kolarič, Škof Rožman III. del, Celovec 1977, Dokument št. 3).

4. Zaradi domobranske prisege **ni bilo pokončano niti eno življenje**.

O domobranski prisegi piše podrobno Stane Kos v knjigi **STALINISTIČNA REVOLUCIJA NA SLOVENSKEM 1941-1945**, 2. del, Buenos Aires, junij 1991.

Jaka Kac, Ljubljana — SLOVENEK, Ljubljana, 4. 11. 91.

POLŽJI PRODOR DEMOKRACIJE

Na političnem prizorišču sta po volitvah na naših tleh nastopila dva tabora: na eni strani bivša vladajoča struktura z vsemi svojimi priveski, na drugi demokratična srenja, pol stoletja prej potisnjena v položaj raje v turškem imperiju ali tlačanov v fevdalizmu.

Po eni strani je prednost in sreča za naš narod, da je bil prehod v demokracijo miren, po drugi pa **nesreča**, ker demokratična oblast ni prevzela **niti enega revolucionarnega ukrepa**, ki bi ukrotil protidemokratske sile.

Veren odsev tega stanja so dogajanja v skupščini. Čeprav je **opozicija** v manjšini, popolnoma **obvladuje položaj**, ker načrtno zlorablja ta zbor za je-manje ugleda demokratičnemu parlamentu ter vladi in za ustvarjanje svojega ugleda pred široko javnostjo in zlasti pred volilci. V našem parlamentu gre za ponovno (partijsko) osvojitve

oblasti, izgubljene z volitvami aprila 1990.

Najzgovornejši primer je usoda lastninske zakonodaje v zboru združene-ga dela. **Opozicija se je zarotila proti uvedbi navadnih lastninskih odnosov** in je prav ta zbor uporabila za miniranje le-teh. Cilj je jasen. Tako imenovana „družbena“ lastnina je naše svobodno lovišče — taka je miselnost mnogih, ki še vedno vedrijo in oblačijo na gospodarskem in družbenem prizorišču.

Stane Žmitek — SLOVENEK, Ljubljana, 8. 11. 91.

PRISEGA SLOVENSKIH LEGIONARJEV

Slovenska legija se je ustanovila 27. aprila 1941 v prostorih Delavske zbornice v Ljubljani. Zastopniki vseh slovenskih katoliških mladinskih organizacij so tedaj prihiteli na ustanovni se-stanek SL. To so bili: Rudolf Smersu, dr. Albin Šmajd, inž. Jože Sodja, kaplan Andrej Križman, dr. Ludvik Puš, Milan Finec, Milko Pirih, Ivo Kermavner in kaplan Henrik Goričan.

Slovenska legija je bila ustanovljena za boj proti okupatorju in je obdržala to usmerjenost do konca druge svetovne vojne, podobno kakor so bili ves čas vojne protinacistično usmerjeni slovenski četniki pod vodstvom Jožeta Melaherja na Štajerskem.

Naj ob tej priložnosti ponovimo, da OF ni bila ustanovljena 27. 4. 1941, ampak da so komunisti v tistem času ustanovili **Antiimperialistično fronto, naperjeno proti zahodnim zaveznikom**, to je proti nasprotnikom nacionalsocializma.

OF je bila ustanovljena šele potem, ko je Nemčija napadla Sovjetsko zvezo. Takrat pa so komunisti hoteli monopol nad slovenskim odporom proti okupatorju. Kdor ni sodeloval z njimi, je bil „izdajalec“ in zato v nevarnosti pred njihovimi likvidatorji.

Partija je pred vojno, med njo in po njej podrejela slovenske koristi interesom Sovjetske zveze. Je potemtakem edina politična sila na Slovenskem, ki je svoj narod sistematično izdajala.

Rudolf Smersu, Buenos Aires, Argentina — SLOVENEK, Ljubljana, 30. 9. 1991.

LENINOVIM MOŽGANIM

Lenin je od 25. življenjskega leta dalje bolehal za progresivno možgansko boleznijo, zaradi česar je tudi umrl. Obdukcija je ugotovila popolnoma uničeno levo stran možganov in močno poškodovano desno. **Zaradi sifilisa so ga zdravili s salvarsamom**. Kljub temu so sovjetske oblasti temu odločno oporekale in nemški zdravniki, ki so jih poklicali v Moskvo, da ugotovijo vzrok smrti, so dobili za samo nekaj dni dela v letu 1923 honorarje po 30.000 zlatih mark, da so diagnosticali poapnenje žil in srčno kap.

Šele hči Leninovega zasebnega zdravnika Strümpfla in švedski profesor patologije Folke Henscen sta razkrinkala to sovjetsko politiko dezinformiranja in njeno moralo. Sifilis je bil v Rusiji namreč velika sramota.

Zdaj je čas, da Leninove možgane, ki jih hranijo v Moskvi, strokovno raziščejo. Na vso velikansko družbo komunistov, ki še vedno verujejo v znanstvenost marksizma-leninizma, bodo ti izsledki morda delovali kot ozdravitev.

Potem bomo razgalili tudi našo slovensko zgodovinopisje NOV in končno zvedeli golo resnico. **Naše marksist-leniniste** čakajo globoka in bridka spoznanja, **kako kruto so bili prevarani . . .**

Karl Cepl, Waiblingen, ZR Nemčija — Delo, Ljubljana, 4. 10. 1991.

SV. URH — DRUGA PLAT ZVONA

Zakaj sem se odločil za knjigo **Sv. Urh — druga plat zvona?** Da povem vso resnico na vrsto nesramnih izmišljotin in laži, s katerimi je hotela KP zakriti lastne zločine.

Zakaj taka **gonja proti postojanki Sv. Urha?** Zdi se mi, da iz dveh razlogov: **1.** Kraji pod Sv. Urhom z bližnjo okolico so bili **gnezdo priprave revolucije**. — V gozdu pod Sv. Urhom so Italijani postrelili prve talce zaradi partizanskega izzivanja. — Na Sv. Urhu so partizani ugrabili prve žrtve — zavedne Slovence, ki so se vračali domov iz cerkve, jih mučili in še žive zasuli, v napačni slutnji, da pripravljajo odpor proti OF. — Sv. Urh je bil prva baza Nacionalne ilegale, ki je odšla v Gorjance. — Postojanka Sv. Urha je s tem

preprečila pohod na Ljubljano že leta 1943. — 2. Z grobovi padlih partizanov (36) in z grobovi onih, ki so jih komunisti pobili po vojni, so hoteli naprtiti domobrancem zločine, da bi vsaj delno **odtehtali grobišča partizanskih pokolov.**

Kaj je bila postojanka Sv. Urh? Sv. Urh je bila utrjena vojaška domobranska postojanka z namenom **zavarovati vasi in Ljubljano** z vzhoda ter preprečevati komunističnim aktivistom zvezo terena z mestom.

In **Črna roka?** Z vsemi uboji tako imenovane Črne roke — katerekoli strani — vojaško poveljstvo postojanke Sv. Urh ni imelo **nobene zveze.** Prav tako poveljstvo ni imelo nobene zveze z domobranksko politično policijo, niti ne s posemeznimi organi za kakršnokoli sodelovanje ali pomoč pri aretaciji, obsodbah ali izvršitvah. Več o tem je pojasnjeno in dokazano v knjigi.

Ivan Korošec, *Argentina — SLOVENEC, Ljubljana, 14. 10. 91.*

ALI STE SVOJO KNJIŽICO SPET ODMRZNILI, GOSPOD KUČAN?

Ko sem po TV poslušal g. Kučana na odprtju 24. mednarodnega obrtnega sejma v Celju, sem se vprašal, če je gospod svojo partijsko knjižico spet odmrznil.

Naj zadevo pojasnim.

Na volitvah za predsednika Slovenije nisem volil Kučana. To iz čisto preprostega razloga, ker zame človek, ki se je tako zelo angažiral v totalitarnem sistemu, kratko malo **nima legitimacije**, da bi v demokraciji zavzemal kakšno družbeno mesto. Ker je kljub vsemu g. Kučan zbral pri volitvah največ glasov, je postal hočeš nočeš tudi moj predsednik. (Kakor sta prav tako proti moji volji postala člana predsedstva Ciri Zlobec in Matjaž Kmecl.)

Tako sem torej po sili razmer moral sprejeti Kučana za slovenskega predsednika. To je pač demokracija.

Demokracija pa seveda prav tako obvezuje državnega predsednika k spoštovanju določenih pravil. V javnih nastopih ne smejo na noben način posegati v politični boj med pozicijo in opozicijo in se zavzemati za eno od obeh strani.

Proti temu načelu se je gospod Kučan pregrešil v Celju. Zdelo se mi je, kot da poslušam razne Potrče, Ribičiče in Šetince v slovenski skupščini.

Naj navedem nekaj Kučanovih besed:

• „Predlagani sklopi lastninskih zakonov . . . zelo resno sprožajo vprašanje, komu bo nova slovenska družba namenjena in kakšnim namenom bo služila. Na to vprašanje se ne bo dalo v nedogled odgovarjati s priljubljenimi odgovori, ki so še zmeraj pri roki, končajo pa se praviloma s štiridesetletnim realsocializmom, vezanostjo na Jugoslavijo ipd. Vsemu temu smo se z lanskoletnimi večstrankarskimi volitvami, plebiscitom in razglasitvijo samostojnosti odpovedali.“ Z volitvami itd. smo se odpovedali partijskemu totalitarizmu, ne pa temu, da bomo vse do ozdravitve gospodarstva ponavljali nedvoumno resnico, da je **edini krivec** za današnje **obubožanje** Sloveniji **partija**, ki poleg vsega skuša sedaj naprtiti krivdo sedanjji, demokratični vladi.

• „Nejevoljna aroganca, posmeh domačim znanstvenikom in prikrivanje pomanjkljivih lastnih argumentov z nastopi profesorja svetovnega imena, nekritično prenašanje tujih izkušenj v Slovenijo in neargumentirano obtoževanje direktorjev, ki so dolga leta v izredno težkih pogojih skrbeli za morda skromen, a zanesljiv kruh desetstičem slovenskih delavcev, in končno tudi diskvalificiranje tistih, ki imajo drugačne argumente, z lažnivci . . . ne bodo nadomestili trdega dela . . .“

Kakšna demagogija!

„Posmeh domačim znanstvenikom.“ Kdo se pa posmehuje domačim znanstvenikom? Problem je drugje. V tem namreč, da si **prenovitelji** — kakor je pred kratkim pri okrogli mizi na TV povedal dr. Zagožen — lastijo **pravico določanja**, kdo od Slovencev je znanstvenik in kdo ne.

• „Prikrivanje pomanjkljivih lastnih argumentov z nastopi profesorja svetovnega imena.“ Nadvse odgovorno prizadevanje vlade za rešitev zavoženega gospodarstva, da povabi **najboljšega ameriškega strokovnjaka** na pomoč, imenuje državni predsednik „prikrivanje lastnih argumentov“. Ne, ta udarec je res prezizek!

• „Nekritično prenašanje tujih izkušenj v Slovenijo.“ Kdo je pa g. Kučanu za božjo voljo povedal, da se je **vlada** za to prenašanje tujih izkušenj odločila, ne da bi prej **skrbno preučila** tudi vse možne slabe posledice? Kako si upa gospod trditi stvari tako brez dokazov?

• „Neargumentirano obtoževanje direktorjev . . .“ Da so prihajali v prejšnjem enoumju na direktorske stolčke praviloma ljudje s knjižico, vemo. Da sedi tam še danes večina ta-

(dalje na strani 35)

slovenske radijske oddaje

- **Köln**
vsak dan, razen nedelje
16.15—16.50
na frekvencah 31, 41, 49 m ter 6140, 7130 in 9770 kHz
v soboto in nedeljo dopoldne ob 9.30—10.20
na frekvencah 41, 49 m ter 5995, 6130 in 7130 kHz
- **London**
vsak dan
12.00—12.15 na frekvencah 9.61, 11.78, 15.235 MHz ter 31.22, 25.47 in 16.69 m
v nedeljo dopoldne
11.30—12.15 na istih frekvencah
vsak večer
18.30—19.00 na frekvencah 6.05, 9.77, 11.78, 15.315 MHz ter 49.59, 30.71, 25.47 in 19.59 m
- **Vatikan**
vsak dan
18.45—19.00 na frekvencah 41 in 49 m ter 1530 kHz
ponovitev naslednje jutro 4.45—5.00 na istih frekvencah.

kaj ko bi se malo vadili v slovenščini

● ZANIKAJ NASLEDNJE POVEDI.

- Sem zadovoljen.
- Sedaj imamo mir.
- Hočem spati.
- Breda je tu.
- Vidim Tatjano.

● ZANIKAJ NASLEDNJE POVEDI.

- Marko je že prišel domov.
- Lahko ti pomagamo.
- Nekaj sem mu obljubil.
- Nekdo je prišel.
- Pokaži to dedu.

● NASLEDNJE POVEDI PRESTAVI V VPRAŠALNE, VELELNE IN ŽELELNE.

- Tonček dela ptičjo hišico.
- Andreja snazi drsalke.
- Marta maže smučke.
- Otroci delajo sneženega moža.
- Vid je s kepo zadel drevo.

● ZAMENJAJ PIKO Z VPRAŠAJEM, KJER JE TREBA.

- Vprašal me je, koliko snega je v Mariboru.
- Zanimalo ga je, koliko bratov imam.
- Zakaj me sprašuješ, kaj mi je.
- Ne sprašuj me, kaj mi je.
- Kar naprej me sprašuje, kaj mi je.

● VSTAVI PRIMERNE ČLENKE ZA IZRAŽANJE DOLOČENE NEGO- TOVOSTI.

- Sveti Miklavž mi bo prinesel drsalke.
- To je zajčja sled.
- Vse praznike ne bo snežilo.
- Sosed je imel prste vmes.
- Stane bo znal zamenjati varovalko.

● IZPIŠI BESEDE, S KATERIMI JE IZRAŽENA NEGOTOVOST.

- Letalo iz Rima bo gotovo imelo spet zamudo.
- Mami je slabo, menda od pokvarjene konzerve.

- Janez je bil baje v mladosti pilot.
- Nekdo trka na vrata, to bo Boštjan.
- Po mojem mnenju bo letošnja zima huda.

● ZAMENJAJ POSEBNE BESEDE Z BOLJ NAVADNIMI.

- Bil sem lačen kot volk.
- Siten je kot podrepna muha.
- Vanda je biser.
- Jaka spet reglja.
- Ta se kar naprej krohota.

● POVEDI NAJ ZVENIJO BOLJ OBIČAJNO.

- Zvezke na klop!
- Spusti me, če ne . . .
- Kaj se boš norčevalo iz mene?
- Kaj bo tisto Katre!
- Ali ti ne pride včeraj teta!

● ZAMENJAJ PESNIŠKI BESEDNI RED Z NAVADNIM.

- Poet tvoj nov Slovencem venec vije. (Prešeren)
- V sanjah kvišku kakor jelen plane. (Levstik)

Janez trdina

jaslice stolarjevega jožka

Stolarjevega sina Jožka je prosil moj bratranec, da bi mu naredil o božiču jaslice.

Jaslice je zložil prav lepo iz kamna in mahu, ljudi in živali pa je izrezljal iz lipovega lesa. Mno-

ge teh podob je dejal nekako na škripce in stoje za odrom je potezal za žimo, niti in žico in jih premikal sem ter tja. Gibale so se prav tako, kakor bi bile žive.

Glava Jezuščka, ki je ležal na sredi hlevca, je bila vsa v nekaki prečudni, rdeči svetlobi, ki je prihajala bogve kako izza odra. Marija in sveti Jožef sta se Zveličarju priklanjala, sklepala roke in pogledala večkrat kvišku. Voliček in konjiček sta veselo zobala in kdaj tudi poskočila, da smo se vsi zasmejali. Po hribu je tekkel med skalami in grmovjem studenec re-

snične vode in se izlival v jezero. Pastirji in ovce so hodili na vse strani.

Iz višave so prileteli trije svetli angelci in zapeli s tenkim in zvonkim glasom staro božično pesem. Te seveda ti leseni angelci niso mogli peti sami. Jožek in dve pevki so se bili postavili za jaslice na tak kraj, da se je čulo, kakor bi prihajalo petje iz ust teh angelcev.

Ljudi je bila polna hiša, pa so vsi tako strmeli, kakor bi bili okameneli. Nihče se ni ganil, nihče zinil besedice.

- O, zlatih dni spomin me vleče na planine. (Gregorčič)
- Čoln ziblje ob bregu se tam. (Aškerc)
- Na mojo pot ne trosi rož dišečih. (Cankar)

● RAZREŠI OKLEPAJE.

- Le (oni) poglej, kaj boš vedno samo nas obiral!
- Če se boš (ona) zameril, boš lahko kar pobral šila in kopita.
- O (on) sva že govorila, zato zdaj samo nekaj besed.
- Brez (vidva) bomo lahko opravili, kar doma ostanita.
- Brez (onadva) se nikoli ni ganil od doma.

● POSTAVI NASLEDNJE Povedi v DVOJINO IN MNOŽINO.

- Ona se ne bo uklonila.
- Brez nje ni mogel živeti.
- Le njej bom izročil knjigo.
- Kar njo poglej!
- Pri njej sem pozabil pero.

REŠITEV NALOG IZ PREJŠNJE ŠTEVILKE NAŠE LUČI

● **ZANIKANJE:** Očeta ni doma. Šofer ni videl znaka. Jaka si noče kupiti kotalk. Sosed nima boljšega avta kot jaz. Knjige nisem posodil Alenki.

● **ODPRAVA ZANIKANJA:** Tatjana sedajle z nekom govori. Nekdo manjka. Ded mi je o tem nekaj povedal. Med vožnjo smo imeli nekaj težav. Ali je bil že kdo od vas na Triglavu?

● **DVE NIKALNICI:** Ta povest mi ni neznana. Kaj se trešeš, saj nisi vendar neplavalec! Pogovor s pisateljem ni bil nezanimiv. Na sneg nismo bili nepriljavljani. Vloga sodnika pri tekmi ni bila nepomembna.

● **POPRAVLJENE NAPAKE:** Tomaž je bil bojaželen. Na bojišču je bilo slišati kričanje. Bil je bojevnik za mir (zagovornik, branilec miru). Bila je bolna na želodcu. Dolgo je bil bolan (je bolehal).

● **POPRAVLJENE NAPAKE:** Srbi so bombardirali Vukovar. Teta mi je kupila bonbone. Za božič gremo pa spat domov. Bolna babica jim je prišla na

● IZBERI PRAVO MOŽNOST V NASLEDNJIH Povedih.

- Saj sem (tebi — ti) rekel, da ga nikar ne draži.
- Le poglej (nju — ju), kako sta umazana.
- Če se (njega — ga) ne boš usmilil, se vsaj njegove matere!
- Morda (te — tebe) bo vsaj ubogal.
- Prav rad (tebe — te) vidi.

● POPRAVI NAPAKE.

— Brez da bi pisal, brez nobene škode je odpovedal službo, brez nič je šel na pot, brezslušen, breskrajzen, brezsmiselen, brezumno, brezposelen, breskrben, brezsmiselen, brezizgleden, brezvezen.

● POPRAVI NAPAKE.

— Britkost, brinj, brinja, brisoč, špricar, bršlan, čez dajati, brutto; brž, ko bo mogoče; bucka, buliti, burkle, buržuazija, butelka.

skrb (na glavo). Odšel je, ne da bi se poslovil od mene.

● **PRIMERNIKI:** Ta prepad je globlji (globokejši) od onega. To jabolko je mehkejše, kot je bilo prejšnje. Po ožji poti, kot je ta, še nisem vozil. Odmor je bil daljši, kot je bilo načrtovano. Mislim sem, da bo grča trša, kot je bila.

● **ZAIMKI:** Ni mi še povedala. Meni povej o mojih napakah, ne njej. Vrni jima denar! Njo je pozdravil, mene pa ne. Kako, da se vama juha upira?

● **ZAIMKI S PREDLOGI:** Kaj boš čezme toliko govoril? Sprejmite ga medse. Nadme so prišli z gorjačo. Ne ozirajte se name. „Pome je poslal dunajski cesar,“ je rekel Krpan.

● **POPRAVLJENE NAPAKE:** Biser, biseren, ne bi, ne bom, do tega mi je, bitijce, blagajna, blagajničarka, blaginja (blagor), blaginja, blagoslov, blagosloviti, Blegoš, bleščati se, v daljavi bleščeče se planine, bližajoča se poroka, bližnji, bližnjica, priti na boben, bogastvo, bogat zlata (z zlatom), obilna rosa, obilen pridelek, trgatav je obilna, bogateti v denarju, industrija je bogatila vso okolico.

izražajmo se lepo

Obhajali bomo božič. — Pričakovali smo te o božiču. — Moram nu kupiti darilo za božič. — Božič, novo leto in sveti trije kralji. — Božič se imenuje tudi panj, debelo poleno, ki na božični večer gori v peči. — Božični dan. — Božični prazniki.

o

Lev bega po kletki. — Mož bega sem ter tja. — Sence begajo po stenah. — Njegov pogled bega naokrog. — Z očmi je begal. — Misli begajo od spomina do spomina. — Človek pogosto bega in blodi. — To ljudi moti in bega. — Dekle mu bega misli.

o

Bleščeče, snežno bel. — Modrikasto, umazano bel. — Mrtvaško, prsteno bel. — Bel kot mleko, sneg, zid. — Belomodro-rdeča zastava. — Bela cesta. — Izobesili so belo zastavo. (= Znamenje vdaje.) — Častitljivi beli lasje. — Zgodilo se je sredi belega dne. — Na mizi pred njim je bil bel list. (= Nepopisan.) — Bele lise na zemljevidu. (= Neraziskano ozemlje.) — Beli menihi. (= Cistercijani.) — Knjiga je zagledala beli dan. — To so bile njene bele noči. (= Noči brez spanja.) — Bela odeja pokriva zemljo. — Tak delavec je bela vrana. (= Redkost, izjema.) — Bela žena. (= Smrt.) — Ni ne belo ne črno. (= Neizrazito.) — Zelen božič, bela velika noč. — Belo se oblači. — Belo pogrnjena miza. — Na grobu je bilo vse belo krizantem. — Ni zinil ne bele, ne črne. — Dobil boš črno na belem. (= Pismeno.) — Gore so že v belem. — Nevesta v belem.

prišel je čas okrog božiča

franc saleški finžgar sveta noč

Sveta noč, blažena noč!

Prišla si. Z neba je prihitel angel in razodel pastirjem: „Naznanjam vam veliko veselje: nocoj vam je rojen Odrešenik, ki je Kristus Gospod.“

In v melodijo se je izlilo, kar je bilo v srcu. V srcu vaškega župnika

Jožefa Mohra, ki se je vozil o božiču leta 1818 na saneh po belem snegu, pod nebom, posutim z zvezdami. Prav nič drugega nimamo od njega. Samo ta topli vzdih, to otroško začudenje: Sveta noč, blažena noč!

S to toplo mislijo, zares pobožno in verno občuteno, ki se mu je zlila v kitice, je prišel do prijatelja učitelja Franca Gruberja.

Ta je sedel za orgle, tipal in tipal, dve misli, dve srci, dvoje občutij se je strnilo, še tisto blaženo noč je izzvenelo v akorde in ljudstvo je ostrmelo pri polnočnici, ko je s kora zaplavala pesem Sveta noč, blažena noč!

Iz te vaške cerkvice je šla po vsem svetu. Ni več zemeljske celine, kjer bi je ne peli: v katedralah mest prav tako kot v indijski in afriški misijonski kapelici, pred jaslicami in leseni koči in pred delavčkom v gosposkem salonu.

Pred seboj imam pismo slovenskega dekleta. Pisala mi je nekoč iz Južne Amerike, tamkaj izpod ekvatorja, kjer je o božiču največja vročina. Popisuje svojo sveto noč v tujini.

Dva delavca in ona se dogovorijo, da zbeže iz velemesta na sveti večer v pragozd.

Pod stoletnim drevesom se utabore. Na deblo pripno jaslice, revne jaslice, skromno, majčkeno podobico. Pod drevesom zakurijo ogenj, k jaslicam prižgo dve rdeči svečki. Nato stopijo vsi pod drevo in zapojejo: „Sveta noč, blažena noč“.

Samo prvo kitico, dalje ne morejo. Vsem teko solze po licih, vsi so v duhu doma, na slovenski zemlji, v rodni hiši. Delo, trud in hrup velemesta jih omamlja, da ne utegnejo misliti na dom. Ta noč, ta samota, daleč od milijonskega mesta, jih pokliče v domovino.

Kaj vse bujno cvetje in zelenje pragozda! Kaj vsa opojna toplota — vse nič, vse sama bolečina. Kje je naša polnočnica, naš sneg, naše zvezde, naše planine, naše snežne gazi in plamenice, gredoč s hribov proti cerkvi?

Razjokajo se, solze si otarejo — in spet pojo, pojo, dokler svečke ne dogorijo.

Nato posedejo. Škatla konzerve jim je čaša za vodo, ki si jo zajamejo iz studenca, kos kruha in mesa božični obed.

Poskušajo se šaliti. Ne gre.

„Oj, naše jaslice!“ zavzdihne prva dekle.

„Oj, naša polnočnica!“ doda drugi.

„Oj, tiste naše koline!“ toži tretji.

Tako pismo slovenskega dekleta.

Sveta noč, blažena noč, v zibki si nam bila dodeljena, z nami hodiš, duši te naše trdo življenje, a spet in spet zagoriš v duši kot večna skrivnost, kot goreča ljubezen iz onstranstva — za vse, za vse brez izjeme: za vse verne in maloverne, za vse trudne in obupane, za otroka in za starčka, za mater in za očeta, za domače in izgnance, ki so se raztepli po svetu v boju za vsakdanji kruh.

— — —

Ustavimo se še pri našem svetem večeru, kakor ga je praznovala in ga še praznuje naša slovenska vas.

Ko se zgrne noč na zemljo, je po hišah že vse umito: javorova miza se belo blešči, vsa navlaka pod klopmi je zginila, v kotu že rastejo jaslice iz gore mahu.

Družina je vsa praznična, vsa mirna in slovesno pričakuje skrivnostne polnoči.

Sedaj je čas. Sveti večer se je začel.

Gospodinja natrese v posodo žerjavice, gospodar nasuje nanjo kadila, hčerka ima že pripravljen

rožmarinov vršiček in blagosvljeno vodo.

Gospodar se pokriža in začne: „Ki si ga Devica rodila.“

Vsa družina se uredi v sprevod, vse sobe, vse shrambe obhodi, pokadi in pokropi. In nato gredo ven v hlev, h konjem, h govedu, k ovčicam: vsa živina naj zve, da je nocoj sveti večer.

Ko so opravili, se ustavijo ponekod pred hišo. Gospodinja prinese jerbas pogače in ga postavi na sneg. Vsi pokleknejo kar v sneg in molijo, molijo in z molitvijo blagoslavljajo kruh, ki ga bodo uživali na božični dan. Ne samo ljudje, vsaka živalca v hlevu bo dobila kos pogače za ta sveti dan. Frančiškova misel živi še danes, misel na odkletev sveta po rojstvu božjega Deteta, odkletev za vse: za človeka in živali.

Po opravljenem domačem obredu se vrnejo v hišo.

Luči gore, to noč mora goreti svetilka brez preostanka.

Kaj malega popravijo še pri jaslicah, dokler ne zapoje veliki zvon. Vse se razgiblje, vse oblači in vsa družina razen varuha odhaja k polnočnici.

Od povsod, iz vseh vasi, iz vseh naselij, vse, vse vre proti razsvetljeni cerkvi.

Polnoč odbije. Orgle zadone in po cerkvi se razlije iz vseh src pesem: „Sveta noč, blažena noč“.

Polnočnica je končana. Ljudje hite domov. Pesem zvonov jim potrkava koračnico, goste zvezde na nebu jim svetijo.

In doma: na mizi praznji prt, na njem koline. Ne, to ni večerja, to je pesem, to je lepota in dobrota, ki je vsa sodobna tehnika, vse razkošje ne more pričarati človeku, ki je izgubil najdražje, kar imamo: otroško živo vero v božjo betlehemsko Dete.

— — —

Sveta noč, blažena noč, stotisočkrat pozdravljena!

silvin sardenko

delavčev betlehem

*Vi drugi jasli stavite
za vsako leto sproti;
jaz hranim žive jaslice
vsak dan v podstrešnem koti.*

*Dva davna trudna potnika
od mesta zapuščena:
stanujeva v predmestju tam
in jaz in moja žena.*

*Novorojenček najin, ah!
ubog na bratce gleda.
Bi zibelko mu zibali,
da jo ima seveda.*

*Pa kaj bi vam našteval vse!
Naj eno rečem k vsemu:
pri nas je vse do slamice prav
kakor v Betlehemu.*

*Le enega, le modrih ni
z darovi od nikoder.
Da eden vsaj bi k nam prišel,
ki bil tako bi moder.*

prezračevanje

(nadaljevanje z 31. strani)

kih, tudi. Da jim hoče g. Kučan stolčke zavarovati, je manj razumljivo, saj naj bi bil predsednik vseh Slovencev. Da so ti direktorji skrbeli za kruh delavcev v izredno težkih pogojih — no, ti težki pogoji so bili pač **posledica zgrešene-ga partijskega** diriganega **gospodarstva**.

● „Skromen, a zanesljiv kruh desetisočih delavcev.“ Ko ne bi **partija zmešala vseh štren** v Sloveniji, bi že zdavnaj imeli vsi delavci, ne le desetisoči od njih, prav tako zanesljiv, pa obenem precej večji in boljši kruh, itd.

Ali je g. Kučan svojo knjižico spet odmrznil, da tako govori? V demokraciji bi moral državni predsednik ob takem spodrsrljaju svoje **kovčke pospraviti**.

Janez Kranjc, Ljubljana — SLOVENE-
NEC, Ljubljana, 18. 9. 91.

● **Dragi rojaki!** Za Vašo SELITEV v domovino se Vam toplo priporočamo. — Obrnite se na naslov: Gebr. HORŽEN, Möbeltransporte, Herderstraße 36, D-4010 Hilden bei Düsseldorf. (Telefon 02 1 03 / 44 5 62). — Informacije dobite pisмено ali po telefonu v slovenščini ali nemščini.

IZŠLA JE KNJIGA

STANE KOS

**STALINISTIČNA
REVOLUCIJA
NA SLOVENSKEM
1941—1945**

II

Nepistranski opis druge polovice medvojnega dogajanja v Sloveniji. Knjiga opisuje čas od septembra 1943 do maja 1945. Obsega 272 strani. Stane 30 mark. Dobi se na naslovu: Mohorjeva družba, Viktringer Ring 26, A-9020 Celovec.

● **DRAGI ROJAKI, POTUJETE V EVROPO?** Na pragu domovine, v središču stare Gorice, ob lepem drevoredu Corso Italia, vas pričakujemo v PALACE HOTELU, najboljšem hotelu v mestu. Najmodernejši komfort (kopalnica, telefon, radijski sprejemnik, barvna televizija, mini bar, klimatizacija). Zelo ugodne cene: enoposteljna soba 62,50 DM, dvoposteljna 92,40 DM. — Vinko Levstik, PH-PALACE HOTEL, Corso Italia 63, I-34179 Gorizia, tel. 04 81 / 82 1 66, telex 461154 PAL GO I.

● **RAČUNALNIKI:** Sinclair 48 K DM 245,—. Vse vrste Commodore, Schneider, Atari RADIOAPARATI, AVTORADIO Hi-Fi. Razni stroji in orodje. Eksportni popust. — Jode Discount Markt, Schwanthalerstr. 1, 8000 München 2, BRD.

● **ZNAMKE VSEH VRST!** Pristrčno se zahvaljujem vsem, ki so doslej sodelovali pri zbiranju znamk za slovenske misijonarje. Še vedno se ta akcija nadaljuje. Vsem dobaviteljem želim blagoslovljen božič in srečno novo leto 1992. — Franc Saksida, Via Biasoletto 125, Trst/Trieste, Italia.

● **Župnijski urad v Münchnu** Vam priskrbi uradne prevode spričeval, različnih listin in strokovnih besedil. — Informacije 089 / 22 19 41.

● **PRODAM hišo** z gospodarskim poslopjem z vso dokumentacijo za nadomestno gradnjo in gradbeni material. Hiša je oddaljena 3 km od Ptuja, primerna je za obrt. — Tel. 062 - 775 - 558, Ptuj.

● **Ugotavljanje „bolezni“** na osnovi aure in zdravljenje z bioenergijo, brez tablet. Tako zdravljenje je v svetu zelo uspešno in znano. Tel. Slovenija 0038 - 61 - 57 94 70; tel. Švica 0041 - 42 - 31 00 32; tel. Nemčija 0049 - 71 31 - 32 483.

**Če potujete v München,
Vas pričakuje
HOTEL ERBPRINZ
Sonnenstr. 2, 8000 München 2
tel. 089 / 59 45 21.
Družina Zupan**

preberite!

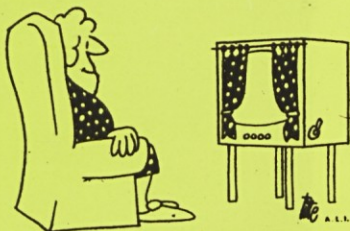
PREVODE DOKUMENTOV, ki jih potrebujete za sklenitev zakona, vam radi poskrbijo slovenski duhovniki. Obrnite se vedno na najbližjega!

ZA CERKVENO POROKO potrebujete krstni list, ki ni star več kot tri mesece: Javite se en mesec pred poroko pri duhovniku, ki vas bo poročil, da lahko uredi oklice in dokumente in se zmeni s krajevnim župnikom za kraj in čas poroke.

NA VSEH URADIH, kjer vas sprašujejo po narodnosti ali državljanstvu, povejte najprej, da ste Slovenci, potem šele, da ste Jugoslovani. Pri izpolnjevanju vseh formularjev napišite pri rojstnem kraju vedno: Slovenija-Jugoslavija.

MALE OGLASE sprejema uredništvo „Naše luči“ do 5. v mesecu pred naslednjo številko. Oglasi smejo obsegati največ 100 besed. Za vsebino oglasov uredništvo ne odgovarja. Cenik malih oglasov: Minimalna cena (do 20 besed) je: 200 avstrijskih šilingov, vsaka nadaljnja beseda pa 5 avstrijskih šilingov (ali pa enaka vrednost v drugi valuti). Oglase je treba vnaprej plačati. Uredništvo posreduje le naslov oglaševalca, na druga vprašanja glede malih oglasov ne odgovarja. Kdor hoče zvedeti za naslov oglaševalca, naj pošlje v pismu v denarju ali v mednarodnih poštinih kuponih pristojbino za dvoje pisem za tujino.

za en smehljajček

Pri psihiatru.

„Ali ste srečni, ko ste ozdravljeni misli, da ste Sofia Loren?“

„Seveda. Račun pošljite kar mojemu možu Carlu Pontiju.“

o

Pred operacijo.

„Gospod doktor, kaj pa, če vam operacija ne uspe?“

„Kar mirni bodite. Tega ne boste doživeli.“

o

„Ali veš, da zna moj pes brati časopis?“

„Vem.“

„Kdo ti je pa povedal?“

„Moj pes.“

o

„Kje si bila?“ vpraša znanka znanko.

„V lepotnem salonu.“

„Kako, ali je bil zaprt?“

o

Mož ženi: „Zdravnik mi je svetoval, naj pijem kot žival, pa ne vem, kako naj ga razumem.“

„Vsaka žival dobro ve, kdaj ima dosti.“

o

„Pri vas sem kupil tale dežnik z ročajem iz slonove kosti, doma

sem pa ugotovil, da je ročaj le iz imitacije slonove kosti.“

„Neverjetno.“ je odgovoril prodajalec. „Potem imajo pa tudi že sloni umetne zobe.“

o

Žena možu: „Garaža je zaklenjena. Ključ od garaže je v hiši, ključ od hiše je v avtu, avto je pa v garaži.“

o

„Kaj je to: podnevi kar naprej reglja, ponoči pa plava v vodi?“

„Žaba.“

„Ne. Proteza moje tašče.“

o

„Na vsak način vas bom spravil iz ječe,“ je rekel odvetnik zaporniku, „pa četudi bo stalo vaš zadnji tolar.“

o

Mehanik pregleda avto. Potem pravi lastniku: „Imam eno dobro in eno slabo novico. Najprej dobra: hupa je v redu.“

o

„Sem pisatelj,“ se predstavi novi stanovalec lastnici hiše, „in uporabljam psevdonim.“

„Nič hudega, da le pri tem ne porabite preveč toka.“

o

V koncertni dvorani.

Sosed sosedu: „Akustika je pa tu slaba.“

„Sedaj, ko ste vi to rekli, tudi jaz voham.“

o

Trije učenci pridejo prepozno v šolo.

Prvi: „Gospod učitelj, pomagal sem neki starki čez jez.“

„Dobro, sedi!“

Drugi: „Jaz sem tudi pomagal starki čez jez.“

„Oba sta pomagala?“

„Ja, on z desne, jaz pa z leve.“

„Dobro, sedi.“

„Tudi jaz sem starki pomagal čez jez.“

„No, to pa postaja počasi sumljivo.“

„Moral sem jo od zadaj potiskati, ker ni hotela čez jez.“

o

Pri vratih pozvoni.

„Prišel sem pomivat okna.“

„Kar začnite v prvem nadstropju.“

Čez čas spet pozvoni.

„Prišel sem pomivat okna.“

„Saj je vaš sodelavec že tukaj.“

„Ne, to sem jaz . . . Z okna sem padel.“

o

„Ali je res mogoče v loteriji zadeti deset milijonov?“

„Res. V četrtek bo žrebanje.“

„Potem pa ni nič.“

„Zakaj ne?“

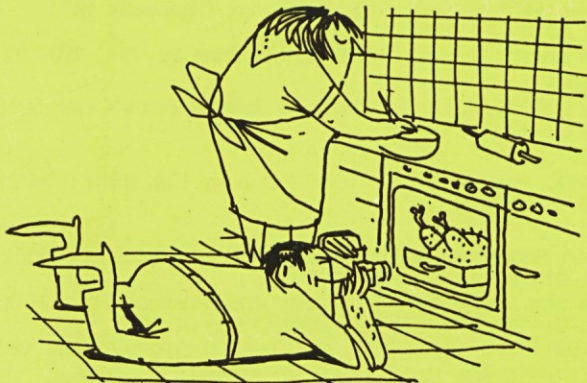
„Ker denar potrebujem že v sredo.“

o

Na ladji gori. Neki nepotrpežljivi potnik hoče v rešilni čoln. Kapitan ga zadrži:

„Najprej so na vrsti ženske!“

„Kaj je še toliko časa?“

Erscheinungsort: Klagenfurt
Verlagspostamt: A-9020 Klagenfurt
Viktringer Ring 26
P. b. b.

SLOVENSKI DUHOVNIKI PO EVROPI

ANGLIJA

Stanislav Cikanek, 62, Offley Road, London SW9 OLS. (Tel. 071-735-6655).

AVSTRIJA

P. mag. Janez Znidar, minorit, Mariahilferplatz 3, A-8020 Graz.

Ludvik Počivavšek, Kirchenstraße 1, 4053 Haid bei Ansfelden.

(Tel. 0 72 29 / 88 3 56 - 3, samo ob petkih popoldne in ob sobotah).

Anton Štekl, Einsiedlergasse 9—11, 1050 Wien. (Tel. 0222/55 25 75).

Slovenski socialni urad, Einsiedlergasse 9—11, 1050 Wien.

(Tel. 0222/55 25 75).

Janez Žagar, Herrengasse 6, A-6800 Feldkirch, Vorarlberg.

(Tel. 05522 - 23 1 00 ali 05522 - 34 85-0).

Slovenski dušnopastirski urad, Fridtjof-Nansen-Str. 3, 9800 Spittal/Drau.

BELGIJA

Vinko Žakelj, Guill. Lambert laan 36, B-3630 Eisden. (Tel. 0032/11/76 22 01).

Kazimir Gaberc, 10, rue de la Révolution, B-6200 Châtelineau (Belgique).

(Tel. 071 - 39 73 11).

FRANCIJA

Prelat Nace Čretnik, 78 Avenue Gambetta, 75020 Paris. (Tel. (1) 43 61 80 68).

Slovenski dom, 3 Impasse Hoche, 92320 Chatillon. (Tel. (1) 42 53 64 43).

Stanislav Kavalari, Presbytère Ste. Barbe, rue de Lens, 62680 Mericourt.

(Tel. 21 70 91 88).

Anton Dejak, 4 rue Sainte Barbe, 57710 Aumetz. (Tel. 82 91 85 06).

Jože Kamin, 14 rue du 5 Decembre, 57800 Merlebach. (Tel. 87 81 47 82).

François Pavalec, 17 rue de Sospel, 06300 Nice. (Tel. 93 56 66 01).

NEMČIJA

Msgr. dr. Janez Zdešar, Rosenstraße 26, 8011 Heimstetten b. München.

(Tel. 089 - 90 30 050).

Martin Horvat, Kolonnenstraße 38, 1000 Berlin 62, tel. 030 - 788 19 24.

Slovenska katoliška misija, Kolonnenstraße 38, 1000 Berlin 62,

tel. 030 / 784 50 66.

Janez Pucelj, 4200 Oberhausen 11, Oskarstr. 29. (Tel. 0208 - 64 09 76).

Stanko Čepлак, diakon, 4200 Oberhausen 11, Oskarstr. 29. (Tel. 0208 -

64 09 76).

Martin Mlakar, Moltkestraße 119-121, 5000 Köln 1. (Tel. 0221 - 52 37 77).

Vladimir Jereb, 6000 Frankfurt 70, Holbeinstr. 70. (Tel. 069 - 63 65 48).

Bogdan Saksida, 6800 Mannheim 1, A 4, 2. (Tel. 0621 - 28 5 00).

Stanko Gajšek, 8070 Ingolstadt, Feldkirchnerstr. 81. (Tel. 0841 - 59 0 76).

Ciril Turk, 7000 Stuttgart 1, Staffenbergstr. 64. (Tel. 0711 - 23 28 91).

Janez Demšar, Urbanstraße 21, 7410 Reutlingen 1. (Tel. 07 1 21 - 44 7 89).

Župnijska pisarna Slow. kath. Mission, Krämerstraße 17, 7410 Reutlingen 1.

(Tel. 07 121 - 45 2 58).

Jože Bucik, 8900 Augsburg 22, (Göggingen), Klausenberg 7 c.

(Tel. 0821 - 97 9 13).

Slovenski dušnopastirski urad, 7900 Ulm, Olgastraße 137.

(Tel. 0731 - 27 2 76).

Marijan Bečan, Liebigstr. 10, 8000 München 22. (Tel. 089 - 22 19 41).

NIZOZEMSKA

Vinko Žakelj, Guill. Lambert laan 36, B-3630 Eisden. (Tel. iz Nizozemske:

09 - 32 11 76 22 01).

ŠVEDSKA

Jože Drolc, Parkgatan, 14, 411 38 Göteborg. (Tel. 031 - 11 54 21, v Malmöju:

040 - 23 24 78).

ŠVICA

P. Robert Podgoršek, Seebacherstr. 15, Postfach 521, CH-8052 Zürich.

(Tel. 01 - 301 44 15 in 01 - 301 31 32).

Pisarna Slov. misije, Schaffhauserstr. 466, Postfach 771, CH-8052 Zürich.

(Tel. 01 - 301 31 32, Tefax 0041 1 / 303 07 88).

P. Damijan Frlan, Kapuzinerstr. 18, CH-4500 Solothurn. (Tel. 065 - 22 71 33).

KATOLIŠKO SREDIŠČE SLOVENCEV PO SVETU (Janez Rihar), YU-61001

Ljubljana, p. p. 121/III (Tel. 061 / 454 246)